

BOHOR ŽARI

GLASILO OBČINSKE KONFERENCE SZDL

ŠMARJE PRI JELŠAH

Leto: IV

Številka 3

November 1982

Poštnina plačana pri pošti
63240 Šmarje pri Jelšah

IZ VSEBINE

Stran 3
Volitve v KS

Stran 2
Naši delegati na kongresu
ZSS

Stran 3-4
Obisk v Steklarni
»Boris Kidrič«

Stran 5
Bomo pridelali več žita!?

Stran 6
O delu društva invalidov
občine Šmarje

Stran 8-10
Sporočila s kulturnega
področja

Stran 11-12
Ublažiti posledice po toči

DELOVNIM LJUDEM
IN OBČANOM
ČESTITAMO
PRAZNIK REPUBLIKE

Skupščina občine in
DPO

Priložnost za svečano zaobljubo

Le nekaj dni nas še loči od jubileja, dneva republike, ki ga vedno znova praznujemo v znamenju spoštovanja in občudovanja herojskih del neuklonljivih borcev za pravice stoletja teptanih in brezpravnih narodov in narodnosti Jugoslavije, za pravice tlačnega delavskega razreda in končno tudi za našo sedanost in prihodnost. Preveva nas ponos in obveza hkrati, da smo generacija, ki ji je dano varovati doseženo in ga hkrati razvijati ter dograjevati. In prav čas, v katerem praznujemo letošnji rojstni dan naše socialistične samoupravne Jugoslavije terja, da pridejo te naše zavestne obveze in odgovornosti do polnega izraza, ne samo kot verbalna pripadnost, temveč predvsem in izključno kot delo, napor, predanost, samoodpovedovanja ter rezultati.

Čas, ki opredeljuje našo današnjo stvarnost, je težak. Nobene-ga pomena nima in tudi neodgovorno bi bilo, če bi se slepili. Od nas terja, da prenehamo olupševati dejanske razmere ali jih »lakirati«, kot se to zadnje čase pogosto sliši. Pogledati resnici v oči in jo priznati za takšno kot je, je naša prva in nadvse pomembna dolžnost. Res je, da je to težko, tembolj, ker sta se la-godnost in potrošništvo že dodo-bra ukoreninila v naša razmišljanja in ravnanja. Vendar drugače ne gre. Odkrit in odločen spopad z nakopičenimi težavami je edina realna alternativa, ki vodi k izhodu. Čimbolj bomo to spoznali in temu primerno ravnali, lažje in hitreje bomo dose-gli dogovorjene in opredeljene ustalitvene cilje. In še eno, prav tako nadvse pomembno dejstvo moramo imeti vedno pred očmi: le mi sami, združeni in čvrsto odoljeni uresničiti zastavljene cilje smo sila, pred katero mora pasti na videz še tako neprehod-na prepreka. Ob tem ni prostora za malodušje in omahljivost. Iz nastalih težav moramo in bomo izšli bogatejši z novimi izkušnjami, bolj odgovorni, z drugačnimi živilienskimi navadami in miselnostjo, skratka, sposobni prevzeti nase breme nadaljnje revo-lucionarne preobrazbe naše druš-ve. Vedno v naši zgodovini je bilo tako in nas je odgovornost, da to znova potrdimo in dokaže-mo. Ob teh naših naporih in pri-zadevanjih nas ne sme niti za trenutek prevzeti dvom o učinkovitosti in moči našega sociali-stičnega samoupravljanja, čeprav nam nekateri to misel nenehno nuputajo in spodbujajo, očitno z vnaprej opredeljenimi, padlimi nameni. Pri tem se zlasti opirajo na nekatere ukrepe državnih or-

ganov, ki po njihovem pomenijo dokaz za takšno trditev. Tega ne moremo in smemo sprejeti. So-cialistično samoupravljanje je naša edina alternativa, ki nas zavezuje pred svetom, preteklos-tjo, sedanostjo in prihodnostjo. Zato moramo utrjevati njegove temelje, se zanj boriti in ga brani-ti pred vsem in vsemi, ki jim je že dolgo trn v peti. Samo tak-šen je lahko naš odgovor na te-ndenciozna vprašanja in dileme, ki jih v naši skupni aktivnosti ni in ne more biti.

Sami sebi in tudi drug druge-mu moramo priznati, da naše ra-vnanje še vedno ni takšno, kot bi v danih razmerah in nasploh moralo biti. Še vedno raje spre-jemamo splošno kot konkretno odgovornost, pričakovanje rešitev od nekoga tretjega namesto las-tno angažiranosti itd. Vse prepo-gosto nasedamo stihijskemu ra-vnanju potrošnikov ter s tem sa-mi povzročamo občasna pomanj-kanja določenih artiklov, kar bi sicer ne bilo potrebno in še bi lahko naštevali. Ob vsem tem pa pozabljamo, da so prav naš-teti pojavi eden izmed poglavit-

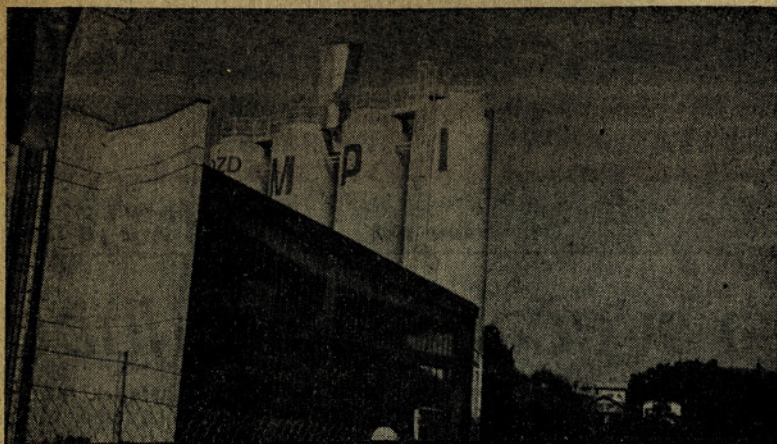
nih razlogov za nastanek razmer, s katerimi se spopadamo, in da njihova prisotnost tudi sedaj re-sno zmanjšuje rezultate zavestnih naporov za izboljšanje stanja.

Naj bo letošnji praznik republike zato tudi priložnost za sve-čano zaobljubo, da bomo sedaj in v prihodnje zastavili vse sile in sposobnosti za uresničitev temeljnih postavk naših ustalitve-nih programov ter s tem obljube, ki smo jo ob takšnih in po-dobnih priložnostih tako zaves-tno in vedno znova dajali tov. Titu. Naj bo naša zmaga nad te-žavami in problemi nov in po-noven dokaz trdnosti in nepre-magljivosti skupnosti bratskih narodov in narodnosti sociali-stične Jugoslavije ter jasen in ne-dvoumen odgovor vsem tistim, ki mislijo, delajo in želijo dru-gače. In končno, naj bodo težke preizkušnje, ki jih prestajamo, nova in svetla stran v zgodovi-ni boja za prevlado napredka nad preteklostjo.

Predsednik OK SZDL
Šmarje pri Jelšah
Jože Drofenik

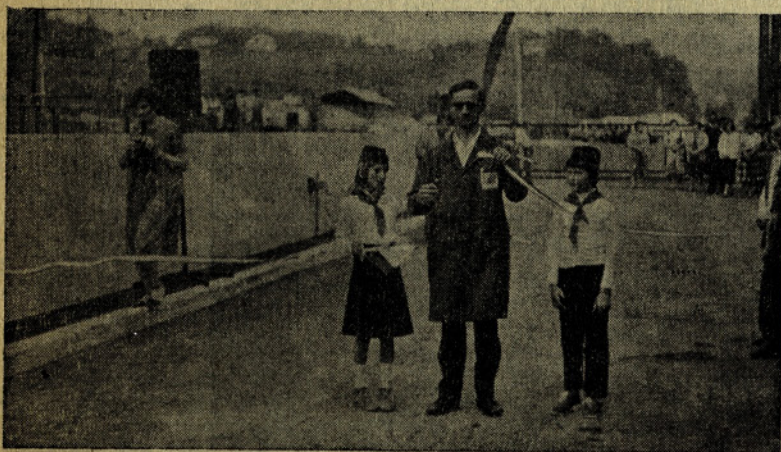
Utrinki s praznovanja...

7. september — otvoritev silosev v Pekarni in slaščičarni Rogaška Slatina

8. september — položen je temeljni kamen za razširitev sirarne v Smerju

10. september — v Vitalu je začela obratovati nova proizvodna linija za predelavo sadja

12. september — množično zborovanje v Rogoški Slatini

Naši delegati na 10. kongresu ZSS

Zbrali smo se na celjski železniški postaji, kjer nas je pričakala godba na pihala delovne organizacije EMO Celje ter okrašeni vlak, s katerim smo se odpeljali proti Ljubljani. Na vlaku nas je pozdravil predsednik medobčinskega sveta ZSS za celjsko območje, tovariš RAFKO MLAKAR, ter nam zaželel veliko uspeha pri delu na X. kongresu Zveze sindikatov Slovenije.

Že prvi vtis je bil takšen, da bomo delegati na kongresu uspešno delali, saj smo ugotovili, da smo vsi delegati celjske regije čvrsto odločeni iti dosledno, ustvarjalno in odgovorno po TITOVU in naši poti.

LJUBLJANA, svečano okrašena, povsod množice ljudi in med njimi veliko z rdečimi kongresnimi torbicami. Reka ljudi se je valila proti domu Ivana Cankarja, kjer smo dobili kongresne oznake. Ob 16,45 smo že bili vsi na svojih mestih. Vse je bilo pripravljeno za začetek kongresa.

Natančno ob 17. uri je predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov, tovariš MARJAN OROŽEN, odprl X. kongres Zveze sindikatov Slovenije, sam začetek pa je označila Internacionala.

Težko je opisati občutke, ki smo jih imeli delegati in gostje X. kongresa iz naše občine. Vendar bi lahko rekli, da je bila to manifestacija delavcev, kjer je bila jasno izražena volja vseh za čim uspešnejše premagovanje težav po samoupravni poti, kot sta jo začrtala velikana naše revolucije TITO in KARDELJ.

To potrjujejo tudi sklepne besede predsednika republiškega sveta ZSS, tovariša MARJANA OROŽNA, ki je dejal: »Mislim, da lahko v imenu vseh na tem mestu izjavim, da se zavedamo pomena in teže nalog, ki jih prevzemamo, da se zavedamo resnosti razmer, v katerih jih prevzemamo. Danes smo sprejeli naloge in mnoge pomembne usmeritve za delo naše organizacije. Lahko rečemo, da izražajo aktualni trenutek naše družbe, interes združenega dela in delavcev. Za njih se je in se bo vredno boriti v vsakem okolju, v vsaki organizaciji.

Na kongresu smo marsikaj dodelali in dorekli, kar nam bo koristilo pri delu. V tem smislu je kongres pomemben dogodek, toda še pomembnejše bo, kako bo Zveza sindikatov uspešna in učinkovita pri uresničevanju sprejetega. Dogovore imamo, zdaj se je treba izkazati z delom.

Na kongresu smo ponovno potrdili odločilni pomen socialističnega samoupravljanja za premagovanje težav, razvoj socialistične vesti, socialistične morale in odgovornosti.

Mislím, da je vse to porok, da bomo dovolj močni, odločni in pripravljeni soočiti se s težavami in problemi na osnovi usmeritev tega kongresa že jutri, ko se bomo vrnili v svoja delovna okolja.

MISLIM, DA JE TO POROK, DA BOMO SPOSOBNI VNesti V TRENUTNO VZDUŠJE MED LJUDMI TISTO, KAR JE KONGRES TAKO JASNO IZRAZIL. TO PA JE: »ZAVEDAMO SE POLOŽAJA, TODA VEMO TUDI, KJE JE IZHOD.«

Zaključujem z željo, da bi to, kar smo si zastavili tudi uresničili. V tem smislu vas pozivam h kar največji aktivnosti.

Delovnim ljudem in občanom se zahvaljujem, da so nas izvolili za delegate na 10. kongresu Zveze sindikatov Slovenije in nam omogočili, da tudi mi tvorno sodelujemo v delu kongresa ter prenesemo vsaj delček vsakdanjega življenja našega delavca, kmeta, občana s Kozjanskega, ter da na ta način tudi mi pripomoremo k uspešnemu delu 10. kongresa Zveze sindikatov Slovenije.

Delegati in gostje 10. kongresa ZSS

Priprave na volitve organov KS

V krajevnih skupnostih pove-
zujemo priprave na volitve sa-
moupravnih organov z oceno
vloge in dela skupščine krajevnih
skupnosti ter opredelitvijo pro-
grama dela v prihodnje. Pri tem
ne smemo pozabiti, da mora pri
celotnem delovanju skupščine
prihajati do izraza njena delegat-
ska sestava. To pomeni, da je po-
trebno najprej zagotoviti široko,
demokratsko obravnavo določene-
nega vprašanja, ki je na dnev-
nem redu v vseh organizacijah
in skupnostih, ki pošiljajo dele-
gate vanjo, oziroma v naseljih
ali delu naselja. Pot do obliko-
vanja stališč in sklepov mora
biti predvsem sporazumevanje.

Sestava skupščine krajevnih
skupnosti mora na delegatski
osnovi zajemati vse dele, ki tvo-
rijo krajevno skupnost in sicer:
— delegate stalnih območij, ki
tvorijo krajevno skupnost,
— delegate temeljnih in drugih
organizacij združenega dela,
ki delujejo na območju kra-
jevne skupnosti v primeru, če
teh na teritoriju krajevnih
skupnosti ni, pa tistih organi-
zacij, kjer so krajani zaposle-
ni,
— delegate družbenopolitičnih
organizacij,
— delegate družbenih organiza-
cij, združenj in društev.

Te delegate bomo izvolili v
skladu s statutom krajevnih skup-
nosti. Kjer teh določb niso opre-
delili, pridejo v poštev naslednje
usmeritve za izvolitev delegatov
skupščine krajevnih skupnosti:

a) delegati stalnih območij
— na zborih delovnih ljudi in
občanov po območjih.
V vseh primerih se volijo de-
legati na podlagi kandidatne
liste, ki jo pripravi koordinat-
cijski odbor za kadrovska vpra-
šanja pri krajevni konferenci
socialistične zveze. Pri obliko-
vanju kandidatne liste mora-
jo biti upoštevani predlogi
območnih odborov socialistič-
ne zveze.

b) delegati združenega dela
Pri izbiri delegatov združene-
nega dela sta na voljo dve
možnosti:

- delegate izvoli zbor delav-
cev
- delegate delegira delavski
svet

Opozorjamo vas na 488. člen
Zakona o združenem delu,
ki opredeljuje odgovornost
delegatov v samoupravnih or-
ganizacijah krajevnih skupnosti do
delavcev, ki so jih izvolili in
na odgovornost sindikatov pri
delegiranju teh delegatov.

c) delegati družbenopolitičnih
organizacij
— delegate Zveze komunistov,
ZZB NOV in ZSMS izvoli-
jo na sestankih njihovih
osnovnih organizacij oz.
svetov
— delegate socialistične zveze
izvoli krajevna konferenca

č) delegati družbenih organizacij,
združenj in društev
Delegati družbenih organiza-
cij, združenj in društev izvoli-
jo občni zbori, oziroma
opraviila funkcijo delegacije
njihov upravni odbor ali drug
neposredni izvršilni organ.

V vseh primerih je izhodišče
za volitve v skupščino krajevnih

skupnosti dogovor z vsemi nosil-
ci volilnih in delegatskih opravil
v krajevni skupnosti, da bi ce-
lotno akcijo vsebinsko in kar se
da tudi časovno uskladili.

Ni nujno, pa tudi praktično ne
bo mogoče, hkrati izvoliti celot-
ne sestave skupščine skupnosti.
Konstituirati pa je možno skup-
ščino šele po zaokrožitvi vseh
postopkov izvolitev, oz. določitve
delegatov v vseh segmentih in
oblikah samoupravnega in dele-
gatskega organiziranja, ki tvori-
jo krajevno skupnost v njeni ce-
loviti funkciji.

V manjših in manj razčlenje-
nih skupnostih bodo del nalog,
ki so opredeljene v skupščini, še
vedno urejali zbori delovnih lju-
di in občanov, pri čemer pa je
treba zagotoviti trdnjšo delegat-
sko zgradbo ter način dela sveta
krajevnih skupnosti, po potrebi
pa oblikovati tudi druge področ-
ne samoupravne organe krajev-
nih skupnosti.

Jože Gojtan

Sprememba delovnega časa - Manj porabljene energije

Spoznanje o nujnosti varčeva-
nja z energijo je končno prodrlo
tudi med nas. Omejeni viri vseh
vrst energije silijo vse države
sveta k najbolj racionalni upora-
bi le-teh. Nekateri so to spoznali
prej, drugi pa smo to ugotovili
še, ko so se začele kopičiti te-
žave, zaradi katerih je varčeva-
nje postalo nujna.

Sprememba oziroma premak-
nitev delovnega časa pomeni po-
leg ostalih prednosti tudi znaten
prihranek pri energiji, ne samo
elektriki, ki daje potrebno svet-
lobo za delo v zgodnjih jutranjih
urah, temveč tudi pri vseh obli-
kah, ki jih uporabljamo pri ogre-
vanju. Prav tako je v času dnev-
ne svetlobe potrebno manj inten-
zivno ogrevanje prostorov in
prav premik delovnega časa v
čas dnevne svetlobe je cilj spre-
membe.

Čeprav je premaknitev delov-
nega časa navidez enostavna za-
dava, pa v resnici zahteva veliko
usklajenosti in organiziranosti
vseh. Sprememba delovnega časa
je povezana z nujnostjo spre-
memb voznih redov javnih pre-
voznih sredstev, spremembo de-
la vzgojno varstvenih ustanov,
trgovin, državnih služb itd. Po-
trebna je predvsem enotnost pri
premaknitvi, manj primerno pa
je parcialno reševanje, ki bi po-
rušilo ustaljeni tok.

Najprimernejši način bi bil
premaknitev delovnega časa za
eno uro ali več pri vseh, s čemer
bi se izognili vsakršni zmedbi. K
temu je potrebno težiti v vseh
sredinah in ne reševati vpraša-
nja sprememb delovnega časa le
na svojem dvorišču po svoje.
Prvi koraki so že storjeni.

Marjan Babič

Boni za kmetijstvo in obrt

Na osnovi uredbe o omejitvi prometa z motornim ben-
cinom in plinskim oljem, ki jo je izdal Izvršni svet Skupšči-
ne SR Slovenije, so lastniki poljedelskih, gozdarskih, grad-
benih in obrtnih strojev mesečno upravičeni do bonov za
nabavo goriva za naslednje stroje:

1. za motokultivatorje oz. enosne traktorje	20 l
2. za kosilnice (od maja do vključno setpember)	20 l
3. za škroplilnice	5 l
4. za motorne žage	5 l
5. za rovkopače	100 l
6. za nakladalce	100 l
7. za buldožerje	200 l
8. za kompresorje	50 l
9. za mešalce	10 l
10. za vibratorje	5 l
11. za žage cirkularke	10 l
12. za ostale obrtne stroje	5 l

Način delitve bonov je naslednji:

1. Kooperanti dobijo bone pri zadržnih enotah Kme-
tijskega kombinata Šmarje pri Jelšah.

2. Nekooperanti dobijo bone na upravi skupščine obči-
ne, pri referentu za kmetijstvo, soba št. 29, ob uradnih dne-
vih, t.j. v ponedeljek od 8. — 15., v sredo od 8. do 17. in
v petek od 8. do 15. ure.

3. Boni za motorne žage se delijo pri Gozdnem gospo-
darstvu Celje v Podčetrku vsak dan, razen ob sredah ter
v Rogaški Slatini ob sredah od 6. — 10. ure in pri Gozdnem
gospodarstvu Brežice — v Kozjem.

Za območje Krajevnega urada Šmarje pri Jelšah in Vin-
skega vrha se dobijo boni za motorne žage pri referentu
za kmetijstvo na občini ob uradnih dnevih, vendar samo
za tiste občane, ki so lastniki motornih žag, ne oddajajo pa
lesa Gozdnem gospodarstvu, torej za nekooperante.

Obrtniki dobijo za svojo mehanizacijo na skupščini ob-
čine Šmarje pri Jelšah, pri referentu za upravno gospodar-
ske zadeve in cene, v sobi št. 29 in na Obrtnem združenju
v Šmarju pri Jelšah.

Pri dvigu bonov morajo lastniki mehanizacije predlo-
žiti dokaz o lastništvu, to je račun ali garantni list ali uvoz-
no deklaracijo ter številko motorja. V kolikor te dokumen-
tacije nimajo, bodo dobili bone na osnovi seznamov lastni-
kov kmetijske mehanizacije in motornih žag, ki jih bodo
napravile Krajevne skupnosti.

Posamezni občani lahko dvigajo bone tudi za več drugih
občanov, seveda le na osnovi prej omenjenih potrdil oz.
dokumentacije.

Obiskali smo steklaro „Boris Kidrič“ Rogaška Slatina Steklaro včeraj, danes, jutri

Steklaro Boris Kidrič, po šte-
vilu zaposlenih največja delovna
organizacija v naši občini, je gle-
de razvoja pred pomembnimi po-
slovnimi odločitvami.

Ob ustanovitvi leta 1927 je Ste-
klarna razen steklarjem iz Za-
gorja ponudila zaposlitev tudi
170 delavcem te in one strani So-
tle. Že od vsega začetka je Stek-
larna proizvajala visokokvalitet-
ne ročno izdelane steklene proiz-
vode iz navadnega in svinčenega
stekla.

Steklarja je vseskozi prisotna
na tujih tržiščih, saj že dolga le-
ta izvažajo od 50 — 60% skupne
proizvodnje. Tako je naša delov-
na organizacija največji izvoznik
v naši občini, saj bomo v letoš-
njem letu izvozili izdelkov v vre-
dnosti okrog 8 milijonov ameriš-
kih dolarjev.

Tudi v širšem prostoru je Stek-
klarna pomemben izvoznik, pa ne
le zaradi skupne vrednosti izvoza
ampak predvsem zaradi neto de-
viznega učinka, saj potreben
uvoz surovin in repromaterialov
pokrivamo z našim izvozom 4 —
5 kratno.

Naši izdelki se prodajajo na
vseh kontinentih, najpomembnej-
ša pa so tržišča ZDA, ZR Nem-
čije, Kanade, Avstralije, Avstri-
je in Japonske — izvažamo torej
le na konvertibilna tržišča.

Steklaro sestavljajo naslednje
temeljne organizacije:

- Osnovna izdelava, Rogaška
Slatina,
- Dodelava, Rogaška Slatina,
- Kristal, Rogaška Slatina,
- Dekor, Kozje,
- Servisne dejavnosti, Rogaška
Slatina,
- Delavska restavracija, Rogaška
Slatina,
- Naše steklo, Beograd,
- Dalmacijakristal, Vrgorac,
- Tehnokristal, Kardeljevo,
- Delovna skupnost skupnih
služb, Rogaška Slatina.

Od začetka tega leta sta se
združili v našo delovno organiza-
cijo tudi dve dalmatinski brusil-
nici, tako da združuje delo v Stek-
klarni že več kot 1.500 delavcev.

Glede razvoja pa smo pred po-
membnimi poslovnimi odločitva-
mi. Razširitev proizvodnih kapa-
citet topljenja ter proizvodnje in

obdelave svinčenega brušenega stekla z uvajanjem sodobnih strojev v proces oblikovanja steklenih izdelkov, tako bi lahko na kratko strnili osnovne, so smeri razvoja.

Zmanjšanje stroškov živega dela na enoto proizvodnje, dvig produktivnosti, izboljšanje delovnih pogojev, zagotovitev boljše izrabe energije, dvig izvoza, povečanje akumulacijsko — reproduktivne sposobnosti, v proizvodnji obdržati značaj ročnega dela z usmeritvijo v visoko kakovost izdelkov, zagotovitev fleksibilnosti proizvodnje za hitro upoštevanje spremenjenih zahtev tržišča pa so zahteve, ki si jih pri tem postavljamo.

Zgradili bomo novo 12 tonsko kadno peč za kontinuirano topljenje stekla, novo brusilnico in vse potrebne spremljajoče prostore. Po končani investiciji bo dobilo zaposlitev več kot 500 delavcev, celotni prihodek in izvoz se bosta pa povečala za več kot dvakrat. Ta investicija bo pomenila prelomnico v razvoju Steklarstva, predvsem v smislu prehoda iz delovno intenzivnega karakterja obstoječe proizvodnje v mehanizirano in avtomatizirano proizvodnjo na področju topljenja stekla, oblikovanja stekla in deloma dodelave.

Investicija je del dolgoročnega razvoja Steklarne, ker rešuje poleg večje produktivnosti novih proizvodnih naprav tudi obstoječe stanje v samem proizvodnem procesu, pa tudi na področju ekologije družbenega standarda delavcev in njihove delovne pogoje.

Investicija, katere vrednost vlaganja v osnovna sredstva znaša po sedanjih cenah 910 milijonov din, je v skladu z osnovnimi intencijami določil srednjeročnega plana, predvsem, ker je izrazito izvozno usmerjena na konvertibilno področje.

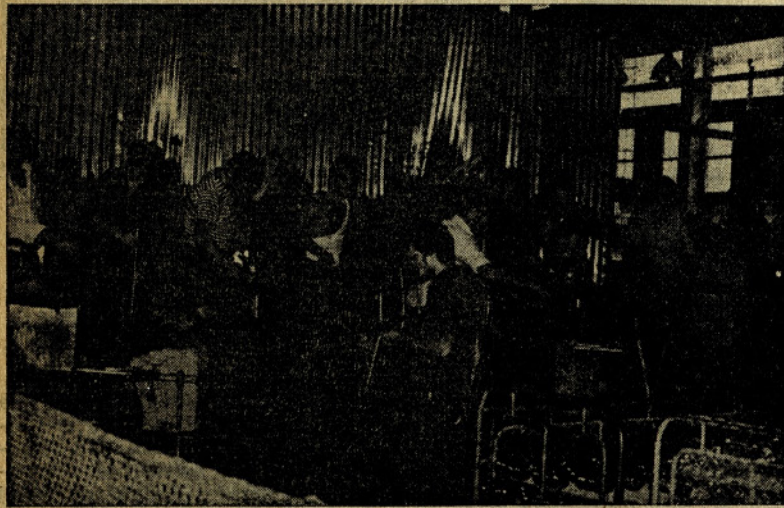
Menimo, da bi vas s številkami obremenjevali, zato naj omenimo le še to, da Steklarna zadnja leta dosega dobre poslovne rezultate, predvsem zaradi realnejšega tečaja dinarja in večjih spodbud izvoznemu gospodarstvu.

Tudi osebni dohodki, ki sodolga leta capljali za republiškim povprečjem, so sedaj zadovoljivi, saj smo se že skoraj izenačili z republiškim povprečjem, pri tem pa smo precej izločili tudi v poslovnem sklad in za razširitev materialne osnove dela, saj je npr. v letu 1978 vsak zaposlen v Steklarni namenil za akumulacijo 1,13 povprečnega osebnega dohodka, v letu 1981 pa 6,38 povprečnih osebnih dohodkov.

Pa še nekaj bi veljalo poudariti. Steklarna je res uspešna na področju družbenega standarda, saj zadovoljivo rešuje stanovanjska vprašanja svojih delavcev, vsi delavci imajo zagotovljen tople obrok, še posebej dobro je poskrbljeno za letovanje naših delavcev, saj razpolagamo s 17. stanovanjskimi enotami na Jadranu.

Na razpolago nam je premalo prostora, da bi podrobneje predstavili vsakdanji utrip Steklarne, zahtevno in naporno delo steklarjev in brusilcev, a upamo, da bo za to še priložnost.

Zlatko Novak

Direktor DO Vojo Djinovski:

„Pomembnost prodaje na tujem so rogaški steklarji spoznali zelo zgodaj“

Izvoz Steklarne Boris Kidrič Rogaška Slatina predstavlja polovico celotnega izvoza v šmarški občini. Rogaški steklarji so namreč že zelo zgodaj spoznali pomembnost prodaje svojih izdelkov na tujem trgu, saj so pričeli izvažati pred drugo svetovno vojno, leta 1949 pa so njihovi izdelki prvič romali v ZDA, na tržišče, kjer tudi danes prodajo največ. Takrat so se porajali začetki, izvoz se je iz leta v leto večal in dosegel višek leta 1976, ko so izvozili kar za 3,5 milijona dolarjev proizvodov in to na konvertibilni trg.

»Tako kot so se povečevale kapacitete in proizvodnja v Steklarni, tako se je iz leta v leto povečeval izvoz,« je dejal direktor te delovne organizacije Vojo Djinovski. Vsa leta smo strmeli za tem, da je izvoz pomenil 50% celotne proizvodnje in ob koncu preteklega leta je znašala vrednost izvoza že 7,5 milijonov dolarjev. Pomeni, da smo v petih letih povečali prodajo na tujem za 100 odstotkov, oziroma za 20 odstotkov vsako leto. To je bil prav gotovo izredno strm dvig našega izvoza.

Tako uspešen prodor na tujem

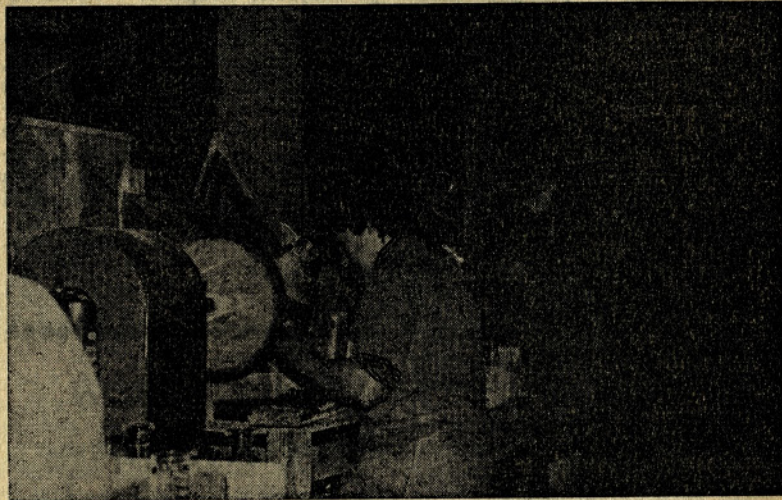
trgu je nedvomno pogojevala kvaliteta vaših izdelkov, spoštovanjem rokov, skratka, konkurenčnost in nenazadnje ugodni pogoji na svetovnem trgu. Danes vlada na svetovnem trgu povsem drugačno vzdušje. Kako boste uresničili letošnja izvozna pričakovanja?

Zaradi hudih restrikcij na zahodu letos ne bomo dosegli 20 odstotnega povečanja izvoza. Ostali bomo torej na lanski ravni, tako kažejo tudi podatki letošnjih desetih mesecev. Sicer smo za letošnje leto načrtovali osem milijonov dolarjev izvoza, od tega 70 odstotkov na ameriško tr-

karne močno pozitiven. Uvoz surovin in repromaterialov pokrivalo z izvozom petkratno. To pomeni, da nam zadostuje 20 odstotkov od našega izvoza za oskrbo s surovinami. Neto devizni priliv je tako zelo visok, saj znaša od 8 milijonov dolarjev skupnega izvoza nekaj več kot 6 milijonov dolarjev. To je tudi prednost našega izvoza.

Letošnje leto se izteka. Kakšna so vaša pričakovanja za prihodnje leto?

Za leto 1983 so priprave v polnem teku. Računamo, da bomo v prihodnjem letu kljub resoluciji uspeli povečati izvoz. Težko

je reči, ali bo povečanje možno za 20%, kot je bilo vsa leta nazaj. Vsi rezultati, ki smo jih s tujimi partnerji opravili do sedaj, pa nam zagotavljajo, da bo izvoz večji, kot je bil letos. Zavedamo se, da bo pritisk na cene velik tudi prihodnje leto, zato smo se s kupci dogovorili, da ostanejo cene do konca maja na sedanjem nivoju, s prvim junijem pa bi se dogovarjali za nove cene. Še vedno bomo pretežni del naših proizvodov izvozili na ameriško tržišče, počasi pa odpiramo dve novi tržišči — to je Japonska in Avstralija. Na evropska tržišča, v Nemčijo, Italijo in Holandijo pa je usmerjen manjši del izvoza.

V letošnjem letu je čutili velik pritisk na cene, kar je mnoge izvoznike prisililo k nižji ceni, oziroma povišanju le-teh na domačem trgu. Gotovo tudi steklarji pri tem niste izvezeti?

Steklarna si ne more privoščiti, da bi zmanjšala cene izvoznih proizvodov, saj moramo upoštevati, da izvozimo 55 odstotkov celotne proizvodnje. To pomeni, če bi imeli nizke cene v izvozu in višje doma, nam ta drugi, manjši del, ne bi omogočil rentabilnega poslovanja. Tako imamo v izvozu celo višje cene kot doma, čeprav so pritiski na cene izredni.

Kdo so vaši poslovni partnerji?

Pretežni del proizvodov prodamo v ZDA. Kot sem že prej omenil, so letos naši stari poslovni partnerji nekoliko zmanjšali količine naročil, vendar smo na tujem dobili nove kupce, tako da smo nivo izvoza vhranili. V ZDA trgujemo s 50 največjimi in najuglednejšimi trgovinami. To so torej trgovske hiše z velikim renomejem, ki kljub temu da je prodaja padla, naročajo naše izdelke, ker so le-ti v njihovih katalogih in jih zato morajo imeti na zalogi.

Steklarna je pomemben izvoznik ne samo zaradi skupnega izvoza ampak tudi zaradi neto deviznega učinka. Kakšno je pokrivanje uvoza z izvozom?

Lahko rečem, da je izvoz Ste-

klarne močno pozitiven. Uvoz surovin in repromaterialov pokrivalo z izvozom petkratno. To pomeni, da nam zadostuje 20 odstotkov od našega izvoza za oskrbo s surovinami. Neto devizni priliv je tako zelo visok, saj znaša od 8 milijonov dolarjev skupnega izvoza nekaj več kot 6 milijonov dolarjev. To je tudi prednost našega izvoza.

Opiranje novih tržišč je izrednega pomena za vašo delovno organizacijo, saj v prihodnjih letih načrtujete povprečje proizvodnih zmogljivosti, s čimer bi občutno porasel tudi izvoz. Načrt povečanja izvoza do konca leta 1985 je zelo velik. Od sedanjih 8 milijonov dolarjev ga bomo povečali še za 9 milijonov. Elaborat torej predvideva, da bi do leta 1985, ko bo nova investicija končana, znašal izvoz 17 milijonov dolarjev (od tega bi neto devizni efekt znašal 13 milijonov dolarjev). Prepričani smo, da bo številka uresničljiva, saj imamo za izdelke iz novega proizvodnega programa že sklenjene pogodbe oziroma naročila.

Kako daleč ste z investicijo?

Elaborat je narejen in predložen ljubljanski banki, s katero so bili izvršeni že prvi razgovori. Elaborat so zelo dobro ocenili. Vrednost celotne investicije znaša po sedanjih cenah 910 milijonov dinarjev, po cenah leta 1985 pa milijardo 120 milijonov. Steklarna bo prispevala 180 milijonov svojih sredstev, 40% bo banknih kreditov, ostalo bodo prispevali sovlagatelji in izvajalci s

kreditu. Pričakujemo, da bi z izgradnjo pričeli prihodnje leto, do takrat pa nam ostajajo le še razgovori s sovlagatelji. Problemov pri tem ne bo, saj bomo z njimi združevali devize in to tisti del, ki nam ostaja na razpolago. V delovni organizaciji že tudi vzgajamo brusilce ker bomo, ko bo investicija končana, potrebovali 500 brusilcev v Rogaški Slatini,

nekaj pa v Kozjem.

Naj ob koncu še poudarim, da se je Steklarna morala odločiti za takšno investicijo, saj bomo le tako uspeli obdržati konkurenčnost na trgu glede na ostale steklarne. Z njo bo proizvodnja veliko cenejša, kar bo tudi vplivalo na oblikovanje cen in konkurenčno moč.

Darja Lojen

Bomo pridelali več žita ?!

Žetev in odkup pšenice sta za nami. Prav je, da ob zaključku te pomembne akcije povemo, v kakšnem obsegu smo uresničili zastavljeni cilj in s kakšnimi težavami smo se srečevali.

V letu 1981 — 1982 je strokovna služba Kmetijskega kombinata prevzela obvezo, da bomo za tržno proizvodnjo posejali 100 ha pšenice in zagotovili odkup v obsegu 200 ton. Plan setve smo obravnavali na zborih kooperantov v KS in samoupravnih organih Kmetijskega kombinata. Kmetje so akcijo z razumevanjem sprejeli. Sklenjeno je bilo 188 pogodb za 103 ha pšenice. Kmetijski kombinat je vsem tržnim proizvajalcem pravočasno zagotovil kvalitetno seme in ostali reproductivni material. Z navodili, nasveti in vsemi ukrepi smo seznanjali proizvajalce, ki pogujejo primeren hektarski donos. Zagotavljali smo, da bodo vsi tisti, ki bodo dosledno spoštovali posredovano tehnologijo, pridelali najmanj 4000 kg pšenice po hektaru. Ocenjujemo, da je bil pridelek na pogodbenih površinah okrog 4500 kg/hektar. Vsem, ki so imeli sklenjene pogodbe za tržno proizvodnjo, smo pridelke kolektivno zavarovali proti toči. Ta ukrep je bil letos za kmeta še posebno ugoden, saj je toča močno zmanjšala pridelek skoraj na polovici pogodbenih površin. Čeprav je bil velik del pridelka uničen, smo odkupili naslednje količine:

ZE Šmarje	57.203 kg
ZE Rogaška Slatina	15.048 kg
ZE Pristava	15.376 kg
ZE Imeno	27.946 kg
ZE Kozje	26.410 kg
ZE Bistrica	3.922 kg
SKUPAJ:	145.905 kg

Z odkupom smo lahko zadovoljni. Vsi, razen malih izjem, so svojo pogodbeno obveznost izpolnili. Kmetom, ki jim je toča uničila del pridelka, smo obvezo zmanjšali za takšen odstotek, kot jim je bila ocenjena škoda. Proizvajalci so za oddano pšenico prejeli koruzo v vrednostnem razmerju 1:1,3 v korist pšenice. Tako ni bila ogrožena krmna bilanca za živino.

Pri žetvi smo se soočali s problemom velikega števila malih parcel, kjer je bilo ogromno premikov. Nekaj pšenice je bilo posejane na takih površinah, da žetev s kombajni ni bila mogoča.

V eltu 1982/83 je obveza naše občine, da za prodajo prideluje mo pšenico na 180 ha in zagotovimo najmanj 360 ton tržnih viškov.

Akcija sklepanja pogodb in sama setev je v teku. Kvalitetnega semena in umetnih gnojil je do-

volj, prav tako tudi zaščitnih sredstev. Vse navedeno lahko kmetje, ki sklenejo pogodbo, dvignejo v naših trgovinah na posojilo. Merkantilno pšenico lahko kooperantje zamenjajo tudi za semensko, in sicer v razmerju 2 kg merkantilne za 1 kg semenske. Pri taki zamenjavi je kmet upravičen še do regresa 8,00 din za kg semenske pšenice. Možno je, da tudi takoj dvignejo koruzo v obsegu sklenjene pogodbe. Podrobni pogoji odkupa in zamenjave so bili vsem kmetom pismeno posredovani.

Plan setve pšenice je napravljen za združne enote, za krajevne skupnosti in za posamezne kmetije.

Plan setve po ZE in sklenjene pogodbe do 30. 10. 1982

1	2	3	4
ZE Bistrica	20	17	6,45
ZE Imeno	30	68	32,10
ZE Kozje	35	53	35,60
ZE Pristava	25	39	16,00
ZE Rog. Slatina	25	20	25,80
ZE Šmarje	45	66	36,00
SKUPAJ:	180	263	151,95

- 1 — ZE
- 2 — Plan 82/83 (ha)
- 3 — Število sklenjenih pogodb
- 4 — Površina v ha

V širšo družbeno akcijo, pridelati čimveč pšenice, se vsi kraji žal ne vključujejo dovolj resno — dovolj zavzeto. Menimo, da bi morali vsi razmišljati v tej smeri, da je izpolnjen setveni plan pšenice edina realna osnova, da bo oskrba s kruhom v naslednjem letu potekala normalno.

Pogodbe še sklepamo. Tisti, ki svoje obveznosti še niso izpolnili in imajo pogoje za pridelovanje pšenice, naj x opravijo čimprej. Še posebej pričakujemo odziv pri tistih kmetih, ki so bili deležni raznih ugodnih kreditov in solidarnostnih sredstev, da z vključitvijo v tržno proizvodnjo pšenice prispevajo svoj delež k boljši oskrbi s kruhom.

Ivan Mlakar

Šmarje - pogled v novo desetletje

Delovne organizacije, interesne skupnosti in izvršilna telesa družbeno političnih skupnosti so predlani pripravljali srednjeročno razvojne programe. Zahtevana enotna metodologija, časovna stiska, pomanjkanje znanja ali prizadevnosti ter pomanjkanje vere v smisel takšnih naporov je privedla do zelo papirnatih, praznih in neživljenskih načrtov, ki niso bili napotek, orientacija in spodbuda za aktivnost, ampak le izpolnitev neke neprijetne administrativne naloge. Naš poskus pogleda v naslednja leta naj bi brez števil in brez izpolnitve predvidenih obrazcev ter seveda tudi brez trdne in zagotovljene osnove, nanizal prednostne želje in potrebe, s katerimi se bomo morali soočiti v bližnji prihodnosti, če bomo hoteli v svojem vsakdanjem življenjskem okolju dohitevati bolj razvite sredine.

Temeljne družbene skupine kot so predvsem družina, delovna enota, soseska in krajevna skupnost kot prvi ter neposredni organizator in vsklajevalec osnovnih potreb občana v njegovem družinskem, delovnem in stanovanjskem okolju imajo zakonodajno in družbeno-politično opredeljene naloge, pomen in položaj. Od naših osebnih naporov in prizadevanj je odvisno, če bodo naše soseske in delovne enote ter naša krajevna skupnost de-

Loka pri Zusmu. Povezanost okoliša s Šmarjem seveda neposredno koristi tudi centru.

V projektu obvozne ceste pri Šmarju rešujejo z republiškega vidika tudi neprimerne situacije v Šentvidu in Grobelnem. Po finančni zahtevnosti daleč presega krajevne in občinske zmožnosti, vendar bi morali v lastnem interesu aktivno sodelovati pri reševanju te problematike. Zelo pereč je primer pomanjkljivega sodelovanja pri podobnih programih iz prejšnjega desetletja, ko bi z rekonstrukcijo železniške proge ob malo večji prizadevnosti lahko in tudi morali pridobili potrebne podvoze in nadvoze v naselju.

Šmarje kot občinsko središče ima v tej vlogi dodatne obveze do občanov celotne občine, saj prihajajo le-ti urejat svoje administrativne zadeve na občino, sodišče...

V Šmarju posebej izstopa zakrnenost gostinstva, saj je imelo pred sto leti ob bistveno manjših potrebah mnogo več gostinskih površin kot danes. Kako prijetne so bile gostilne v Šmarju, ki so nudile gostu takrat običajne usluge! Znane so bile tudi tako imenovane »furmanske« gostilne od Bleda do Senovice. Radi se spominjamo gostišča »Hram«, ki je v letih 1880 — 1900 zares dobro postreglo goste, zadnja leta pa je, seveda tudi zaradi potrebe, odslužilo. Kako neprijetno je, da domačini in številni gostje iz

lovale tako dobro, kot je zamišljeno, ali celo boljše, in ali bo mogoče treba posamezna normativna izhodišča popraviti, dopolniti ali celo povsem spremeniti.

Šmarje je v osnovi center obširnejšega kmečkega okoliša in iz tega izvirajo njegove glavne obveze. To se pravi, da je glavna naloga Šmarja kot naselja zadostitev potreb, ki jih imajo kmetje glede nakupovanja in prodaje svojih izdelkov, naslednje naloge so nudenje tehnološke pomoči, prevozi in servisne usluge (mehanične delavnice ter klasične obrti). Za vse to pa je velikega pomena, da še do sedaj nismo poskrbeli za dobro dostopnost centra in nekaterih smeri. Poleg česte zahod — vzhod (Grobelno — Rogatec) bi morali imeti tudi cesto sever — jug, in sicer Tepanje, Polžanska gorica, Šmarje,

drugih krajev občine ne moremo, kot bi želeli in kot imajo v sosednjih krajih možnost povabiti znanca na kavo, prigrizek in podobno. Tudi v miru posedeti ob kozarcu vina se pravzaprav v Šmarju ne da.

Izgradnja hotela bo na tem področju spremenila sliko. Žal so bila doslej v osredju predvsem zavzeta in vztrajna dokazovanja, kako nesmiselna bi bila izgradnja hotela. Zato je kljub jasnim potrebam in objektivnim možnostim v zadnjih letih gradnja potekala dosti počasneje kot smo želeli. Zainteresirani občani smo dobili vtis, da se samo čaka, če bo kdo avtoritativno rekel, da se hotel ne more in sme graditi.

Na našo srečo je sedaj ta, za naše razmere zahtevan objekt pred otvoritvijo. Zasluga projektanta je, da stavba, za razliko od

mnogih podobnih konfekcijsko pripravljenih, deluje zelo svojevrstno in se izredno prilagaja terenu in okolju.

Gospodarski razvoj Šmarje je šele v zadnjih letih zabeležil prve skromne uspehe. Urbanisti so nam še nedavno vsiljevali svoje poglede, da naj bi Šmarje postalo **poslovno naselje**, katerega prebivalci bi naj bili zaposleni predvsem v Celju in Storah. Celju bi utegnili takšna »perspektiva« kar odgovarjati.

Seveda moramo biti v zvezi z gospodarskim razvojem kraja realisti. Čakanje na čudeže se ni nikjer obneslo. Poudariti moramo, da je Šmarje kraj z dobrimi prometnimi zvezami, urejenim šolstvom in zdravstvom, s precej povečanim stanovanjskim fondom in zadovoljivo komunalno ureditvijo. To so prednosti za povečanje delovnih mest v obstoječih obratih in pri snovanju novih. »Dom-biro«, kjer so skoraj iz nič, z učinkovitimi organizacijskimi prizadevanji in izkoriščanjem strokovnih začetnih možnosti, postavili na noge kar uspešno delovno organizacijo, je primer, ki je lahko za vzor. Hkrati je spodbuda nam vsem, ki moramo z domiselnostjo in pridnostjo prispe-

vati več kot od nas zahteva opis našega delovnega mesta, da bomo svoji dejavnosti zagotovili potrebno kvaliteto in nivo. Tudi v Kmetijskem kombinatu je odgovorni ekipi z velikimi napor in vsestranskim angažiranjem uspelo znatno razširiti obstoječe in vspostaviti tudi povsem nove dejavnosti.

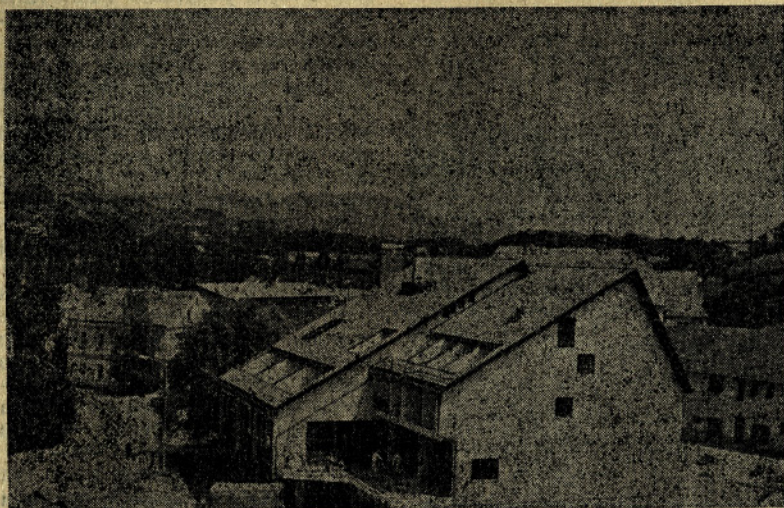
V nasprotju z malodušnostjo,

neaktivnostjo in obžalovanjem, kako se na nič napraviti in kako se nič ne izplača, sta to vendarle primera, ki nakazujeta smer in pot resničnega razvoja in rasti. Ni naš cilj ne iz Šmarje narediti industrijsko središče, pač pa dosti bolj skromno in realno zagotoviti kraju zadovoljivo gospodarsko osnovo, da se bo lahko sam, s svojo lastno gospodarsko

močjo naprej razvijal in oblikoval tako, kot to zahteva ta čas in naše objektivne potrebe. Ne bo odveč še enkrat posebej poudariti, da vse novo in bistveno izboljšano, kar je nastalo v Šmarju zadnja leta, ni rezultat mehanično opravljenih delovnih ur na že zdavnaj vpeljanih delovnih mestih, ampak je izrazito uspeh maloštevilnih odgovornih delovnih skupin, ki so v pravilnem razmerju združile strokovno znanje, širšo razgledanost, zavzetost in resno željo, da s svojo aktivnostjo prispevajo svoj osebni delež pri nadaljnji izgradnji naše ožje skupnosti.

Krajevna skupnost — temeljna skupnost, kjer ljudje živimo in delamo, ima neomejeno število problemov, zato pač rešuje tiste, ki se kot nujni najbolj vsiljujejo. Ta sestavek skuša osvestiti predvsem nekatera spoznanja, ki niso v osrednjih naših razmišljanjih, postanejo pa pomembna, ko poskušamo napraviti sami, brez odločilne tuje pomoči, bolj odločno in pospešeno nekaj korakov naprej pri ustvarjanju kvalitetnejšega življenja.

Joško MAJHEN

21. srečanje delavcev bratskih občin SR Hrvatske in SR Slovenije

Enotnost, bratstvo in prijateljstvo so največje vrednote, ki so bile izbojevane med narodno-osvobodilnim bojem in katerih pomen je tovariš Tito nenehno poudarjal. Sožitje med narodi in narodnostmi Jugoslavije si brez take pomembnih vrednot, ni moč predstavljati. Danes, ko se razmere v svetu zaostrojujejo, ko se iz dneva v dan srečujemo s takšnimi in drugačnimi težavami, nam mora postati kovanje bratstva in prijateljstva vsakodnevna skrb. Takšne misli so se vse skozi prepletale tudi na zaključku letošnjih srečanj bratstva in prijateljstva slovenskih in hrvaških občin, ki je bilo 12. novembra v Ptuj. Enainvajseta zapored so bila in ni naključje, da so se delavci iz Občin Čakovec, Koprivnica, Krapina, Pregrada, Varaždin, Lendava, Ptuj, Slovenska Bistrica, Šmarje pri Jelšah in Maribor Tezno, na zaključku jubilejnih srečanj zbrali ravno v Ptuj. Delavci putjske občine oziroma njihov občinski sindikalni svet je namreč ustanovitelj delavskih srečanj, ko so pred dvajsetim leti, natančneje aprila leta 1962, k organiziranemu med-republiškemu sodelovanju pritegnili tri občine. Iz leta v leto pa se je število sodelujočih občin večalo, tako da danes sodeluje na srečanjih že deset občin. Delavci šmarske občine so se jim pridružili lansko leto. Bratske občine sodelujejo na najrazličnejših področjih življenja in dela in spodbudna je ugotovitev, da je pri sodelovanju vse manj

forumskih oblik dela, ampak so duh srečanj prenesli med delavce, ki so spoznali, da je potrebno probleme enotno reševati ter da bratstvo in prijateljstvo ne sme biti le beseda, temveč dejanje, ki ga je potrebno potrditi z delom.

Zaključka 21. srečanj bratskih občin Hrvatske in Slovenije se je udeležilo preko dvesto delavcev iz vseh desetih občin. V Ptuj so si najprej ogledali proizvodno eno izmed največjih gospodarskih organizacij v ptujski občini, to je delovno organizacijo AGIS, v kateri je zaposlenih preko 2000 delavcev. Predstavniki te delovne organizacije so udeležence srečanj seznanili s proizvodnim programom, z organizirano ter se z njimi zadržali v krajšem razgovoru. Nato so si ogledali še Pokrajinski muzej v Ptuj in se v drugi polovici dneva sestali na svečanem zboru, ki so ga posvetili 9. kongresu ZSJ in izrazili zadovoljstvo, da njihova jubilejna srečanja sovpadajo s tako pomembnim kongresom jugoslovanskih sindikatov. Svečani zbor so izkoristili za podelitev zlatih in srebrnih plaket bratstva in prijateljstva za aktivno sodelovanje v delavskih srečanjih, ki so jih prejeli najzaslužnejši posamezniki, društva in organizacije.

Ob koncu pa so sedež koordinacijskega odbora za sodelovanje bratskih občin prenesli v občino Pregrada, ki bo prihodnje leto gostitelj in organizator srečanj.

Darja Lojen

O delu društva invalidov občine Šmarje

Društvo invalidov občine Šmarje je bilo ustanovljeno leta 1968 na pobudo občinskega sindikalnega sveta. Že od same ustanovitve dalje ima društvo sedež v Rogaški Slatini in marsikdo sploh ne ve, da smo občinsko društvo. Danes povezuje društvo 25 krajevnih skupnosti v občini. To je res obsežno območje in dela brez poverjenikov si sploh ne moremo zamisliti. Poverjeniki so namreč »živa vez« med člani — nekaj nad 1000 jih je — in društvom. Poleg tega imamo organizirana dva aktivna invalidov v delovnih organizacijah, in sicer je v Zdravilišču organiziranih 48 invalidov, v steklarni pa cca 90 (vseh invalidov v Steklarni je precej čez 100). Prizadevali smo si že tudi

ustanoviti aktiv v DO »KORS«, vendar nam to še do danes ni uspelo. Aktiv invalidov se lahko ustanovi v katerikoli DO, če je zaposlenih nad 10 invalidov.

V sami Rogaški Slatini je evidentiranih cca 250 invalidov, vendar pa niso vsi naši člani. Največje probleme pri razdelitvi poverjeniške mreže imamo ravno na področju Rogaške Slatine.

Zakaj sploh obstaja Društvo invalidov?

Clovek, ki je zaradi kakeršne koli bolezni ali poškodbe prizadet in so zmanjšane njegove sposobnosti, se sam težko znajde. Zaradi vse hitrejšega razvoja tehnologije, industrije, visokega standarda in modernega življenja je pravzaprav nelogično, da šte-

Srečanje invalidov na Graški gori

vilo prizadetih ljudi — invalidov — narašča. Probleme, ki se pojavljajo pri invalidnih ljudeh, pa je mnogo lažje reševati, če so ti ljudje povezani, če kdo zastopa njihove interese, kajti s skupnimi močmi se doseže več.

V vseh 13. letih obstoja se društvo srečuje s številnimi težavami. Clani društva sovrsto let s požrtvovalnim delom prirejali srečolove in se na različne načine trudili, da so danes zagotovljeni osnovni pogoji za delo: primerna pisarna, telefon, inventar, ipd. Nekaj let je bilo naše društvo v samem vrhu po aktivnosti med vključenimi v Zvezo društev invalidov Slovenije, pa tudi sedaj smo uvrščeni med prvih 10. Tako našim članom nudimo pravno svetovno pomoč, ki se je v dokajšnji meri tudi poslužuje. Socialno šibkim omogočimo (pač v okviru razpoložljivih sredstev) zdraviliško kopanje v Atomskih toplicah, povezujemo se z drugimi društvi, udeležujemo se prireditve za invalide pa tudi sami jih organiziramo, že vrsto let pa ob koncu leta obiščemo na domu tudi invalide, ki so priklenjeni na posteljo. Žal vedno čas prehitro mine in nemogoče je, da bi na tako obsežnem terenu obiskali prav vse invalide.

V največji možni meri pa skrbimo za rekreacijo naših članov. Čeprav je ta že tradicija v društvu, smo v lanskem letu začeli na tem področju še aktivneje:

- preko 20 naših članov se je udeležilo srečanja invalidov na »gori jurišev« (Graška gora pri Velenju)
- v septembru je naše društvo organiziralo zbor invalidov planincev na Boču za celjsko regijo, ki smo ga popestrili s šaljivimi športnimi igrami in k sodelovanju povabili tudi upokojence.

— več manjših skupin naših članov se je udeležilo raznih tekmovanj in srečanj v Laškem, Brestanici, Slovenski Bistrici. Tako nam je vsa rekreativna dejavnost v lanskem letu zmanjšala sredstva na žiro računu za več kot 10 starih milijonov.

Letos smo že praznovali mednarodni dan invalidov — tudi tokrat smo organizirali zbor invalidov na Boču. Naš Boč je ponovno uspел, proti pričakovanju, saj se nas je zbralo preko 250 in to naših članov — invalidov, poleg tega pa še iz sosednjih društev: Laškega, Slovenske Bistrice, Zala, Sentjurja, Slovenskih Konjov in Velenja. Ob šaljivih športnih igrah smo v čudovitem vremenu in prijetnem vzdušju preživeli lep dan, ki nam bo še dolgo ostal v spominu.

V mesecu septembru pripravljamo za naše člane izlet v gornjo Savinjsko dolino, kjer si bomo ogledali znamenitosti NOB in druge naravne lepote, v decembru pa bodo praznovali jugoslovanski teden invalidov.

Morda kdo poreče: »Vse te dejavnosti niso poceni...«

Res je, veliko sredstev namenimo za nakup športnih rekvizitov, tudi za izlete, kopališko zdravljenje, obiske naših članov ipd. Toda ob tem naj povemo, da nam še do danes občinske skupnosti niso prispevale ničesar, razen skupnost socialnega skrbstva znesek 30.000,00 din. Vsa ta sredstva si dobesečno »odtrgamo« od sredstev, ki so namenjena za fun-

kcioniranje in obstoj društva. (Prav zato so naši honorarji tako minimalni in nezanimivi, da bi k temu pritegnili večji krog ljudi.) Znano nam je, da je lansko leto SPIZ (skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja) Slovenije nakazala občinski SPIZ Šmarje po 30,— din namenskih sredstev za rekreacijo na vsakega prebivalca, ki ima prejemke iz gornjega naslova. Kdo je dobil ta sredstva, ne vemo, vemo le to, da bi jih del pripadal tudi nam. No, letos je SPIZ Slovenije ta sredstva še povečal in namenil po 100,— din na enega prejemnika. Glede na to, da smo edini, ki organiziramo rekreativno in športno dejavnost na tem področju, res ne vidimo razloga, da ne bi dobili vsaj dela teh sredstev. Najbrž pa bi lahko kaj prispevali tudi kulturna in telesnokulturna skupnost...

Že več let si tudi prizadevamo ustanoviti občinski koordinacijski odbor za vprašanja invalidov. Žal je ostalo le pri razgovorih. Čeprav smo k sodelovanju večkrat vabili predstavnike občinske SZDL — pa naj bo to na občne zборе, prireditve ali k razvitju prapora — se tem vabilom niso odzvali.

Kot je že bilo omenjeno, prejemo naši ljudje za delo v uradnih urah honorar, ki pa tega imena prav gotovo ne zasluži. Toda to je le za uradne ure, ko morajo biti na razpolago svojim članom. Za vse ostalo delo, pa naj bo to organizacija izletov, priprave občnih zborov ali prireditve na Boču in še številne druge dejavnosti — vse to zahteva ogromnega dela, samoodrekanja, požrtvovalnosti, pa tudi sicer dosti prostih popoldnevov, nobeden naših ljudi ne dobi plačila, pa žal niti družbene moralne podpore. In morda se včasih upravičeno počutimo odrinjene!

Res ne bi bilo dovolj, da bi društvo le obstajalo, da bo životari-lo. Živeti mora! To pa pomeni, da mora človek, invalid, čutiti, da se nekdo zanj zanima, da mu nekdo nudi oporo in da je kljub invalidnosti enakovreden državljan naše socialistične družbe.

Jožica Korez

Več sonca ljudem
več sonca vzemite
na bregovih vsakdanjosti
med kamni ob skalah
pod krošnjami drevoredov
pred slutnjami poti
več sonca
za dihanje
za polet
več sonca ljudem
ob skodelicah kave
na sedežih avtobusov
pri frizerjih
ob šanku popoldne
več sonca
za misli
in želje
več sonca ljudem.

Andreja

Spominski park Trebče

Povečano družbeno skrb je področje Trebč začelo doživljati v sedemdesetih letih. V dolini Bistrice v Trebčah so bili postopoma urejeni trije spominski objekti, zgrajena je bila sodobna cesta maršala Tita in opravljena so bila nekatera druga dela.

Zaradi potreb po ohranitvi zgodovinskih izročil, povezanih z življenjem in delom Josipa Broza Tita, zaradi potreb po celoviti zaščiti naravne in kulturne dediščine, zaradi potreb po ustreznih predstaviti in dograjevanju kulturnega programa in zaradi potreb po ustvarjanju pogojev za hitrejši družbenoekonomski razvoj tega dela Kozjanskega je bil leta 1980 sprejet zakon o Spominskem parku Trebče.

S sprejemom tega zakona je prišlo pod posebno družbeno varstvo področje, ki zavzema 197 km² ozemlja občin Šmarje pri Jelšah, Brežice in Krško, kar pomeni novo kvaliteto predvsem v vsebinski in statusni ureditvi spominskega področja.

Za obdobje po sprejemu zakona, to je skoraj dve leti lahko ugotovimo, da se številna pričakovanja po celovitem in hitrejšem razvoju spominskega parka niso uresničila, nasprotno, mnogi problemi, nakopičeni v območju spominskega parka, so se reševali zelo počasi ali pa sploh niso rešeni. Ta ugotovitev velja predvsem za izjemno nizko stopnjo družbeno-ekonomske razvitosti tega področja, neugodna demografska gibanja, neizpolnjene obveznosti vlagateljev izven občin s področja Spominskega parka, čedalje večja ogroženost nekaterih zelo pomembnih kulturnih spomenikov in celotne kulturne dediščine in pomanjkljivo organizacijo dela pri predstavljanju kulturne dediščine.

Številnim težavam navkljub smo letos uspeli izpeljati nekatere naloge:

- obnovili smo Muzej maršala Tita in uredili njegovo okolico, žal pri tem nismo uspeli postaviti na novo zasnovane stalne razstave v tem muzeju.
- Pripravili smo elaborat v družbeni in ekonomski upravičenosti ustanovitve organizacije za varstvo in razvoj »Spominski park Trebče«, ki predstavlja osnovo za sprejem akta o ustanovitvi. V teh dneh pričakujemo, da bo izvršni svet skupščine SR Slovenije sprejel odlok o ustanovitvi DO »Spominski park Trebče«.
- V oktobru smo pripravili in poslali v obravnavo predlog elementov za sestavo programa razvoja Spominskega parka Trebče v letu 1983. Predlog bodo obravnavali vsi z zakonom določeni nosilci planiranja, vsi potencialni investitorji in izvajalci posameznih programov.

O vsebini programa razvoja Spominskega parka Trebče v letu 1983 bomo spregovorili v eni izmed prihodnjih števil.

Franci Zidar

PREDSTAVLJAMO VAM

ŠŠD Osnovne šole Boris Kidrič Rogaška Slatina

Šolsko športno društvo na naši šoli ima izredno široko razvejanost dejavnosti. Združuje učence po interesih v različne sekcije. Za enotno vodenje skrbi izvršni odbor društva, v katerega so vključeni predstavniki posameznih razrednih skupnosti. S tem smo zagotovili povezavo z vsemi učenci na šoli. Poleg ostalih konkretnih nalog, ki jih izvajamo v društvu, nam je glavni cilj, da postane vsak učenec dober samoupravitelj, ki bo odgovorno,

zavzeto, kritično in dosledno opravljal svoje delo pri tem upoštevaj možnosti in dolžnosti slehernega člana društva pri ustvarjanju skupnih hotenj.

Osnovni cilji našega programa obsegajo naslednje:

- prilagoditi program redni šolski telesni vzgoji
- zagotoviti strokovno vadbno in dobro organizacijo vodenja tekmovanj
- vsem učencem nuditi možnost udeleževanja

- pomagati telesno manj sposobnim, da se enakopravno vključijo v dejavnost
- upoštevati samostojnost učenca pri vodenju in organizaciji šolskega športnega društva
- telesno sodelovati z osnovnimi telesnokulturnimi organizacijami
- skrbeti za vaditeljski, trenerški, sodniški in organizacijski kader
- organizirati vadbo v stalnih kroških in sekcijah
- pripraviti in izvesti orientacijske pohode, izlete, taborjenje, množične nastope
- organizirati medrazredna tekmovanja, ki morajo biti čim bolj množična
- ocenjevati aktivnost za najboljši športni razred, za najboljšega športnika razreda in šole.

V SSD osnovne šole Rog. Slatina so vključeni vsi učenci od 3. do 8. razreda. Učenci so vključeni v naslednje sekcije: roket, košarka, nogomet, tabornišvo, šah, namizni tenis, ritmika, folklora, strelstvo, kolesarjenje, plavanje in smučanje. Kroški se vršijo pod vodstvom svojih vadiateljev oziroma trenerjev. Prav

tako se vršijo v okviru razrednih skupnosti treningi v raznih športnih panogah pod vodstvom razrednih vadiateljev. Sodelujemo na vseh občinskih šolskih tekmovanjih, ki jih razpisuje OZTK Šmarje, v občinske selekcije pa vključujemo najboljše naše športnike, ki zastopajo našo občino na področnih in republiških tekmovanjih. V okviru šole se vršijo medrazredna tekmovanja, povezavo pa imamo tudi z drugimi SSD v občini in izven nje.

Iz dosedaj omenjenih podatkov je razvidno, da je poudarek pri našem SSD na množičnosti. Delo, za katerega moramo povedati, da je bilo uspešno, bi bilo lahko še boljše, če bi imeli na razpolago več telesnokulturnih objektov. Največji problem je majhna in neurejena telovadnica, ostala igrišča pa so prezasedena. Kljub najslabšim pogojem v naši občini pa je društvo sodelovalo na vseh občinskih, področnih in republiških tekmovanjih, v šolskem letu 1980/81 pa smo za uspešno delo našega društva prejeli najvišje republiško priznanje za SSD — ZLATO PLAKETO.

Odbor SSD
OŠ Boris Kidrič Rog. Slatina

tekmovanje v katah - mladinci:

1. Poš Marko, Rogaška Slatina
2. Ferne Slavko, Rogaška Slatina
3. Romih Rafko, Rogaška Slatina
4. Cigljari Zdravko, Slovenska Bistrica

tekmovanje v borbah — absolutna kategorija:

1. Žibert Rihard, Zalec
2. Romih Rafko, Rogaška Slatina
3. Podvešnik Zoran, Slovenska Bistrica
4. Cigljari Zdravko, Slovenska Bistrica

Tekmovanje so korektno vodili sodniki: Marič Silvo, Čretnik Stane, Germ Peter, Kramar Darko, Kovše Mirko, Ašič Igor in Hudovernik Jože.

Dežurni zdravnik na tekmovanju je bil Ratkajec Tihomir.

Predsedstvo kluba upa, da bo mogoče v prihodnje organizirati tekmovanje v prostorih, ki bodo lahko sprejeli tudi več gledalcev, da bi tako bolj popularizirali ta borilni šport in si pridobili še več mladih tekmovalcev, kar je v prid njih samih, pa tudi celotne družbe.

V. Amič

100 LET POKRAJINSKEGA MUZEJA V CELJU

Muzejsko gradivo tudi s področja šmarske občine

Celjski Pokrajinski muzej praznuje letos častljivo obletnico. Sto let je minilo, od kar so maja leta 1882 Mestni muzej v Celju, kakor se je takrat ta ustanova imenovala, uredili in odprli za javnost. V sto letih delovanja se je muzej širil, se srečeval z različnimi težavami, preživel dve vojni in po osvoboditvi pričel svoj največji vzpon. Leta 1945 je dobil muzej svoje prostore v stari celjski grofiji, kjer je še danes. Veliko je bilo dela z ureditvijo prostorov, ki so bili med vojno poškodovani, ravno tako pa so se vedno bolj načrtno pričele zbirati muzealije, tako da spada danes celjski muzej med najlepše opremljene in bogate muzeje v Sloveniji. Strokovni kader štirih kustosov je opravil v zadnjih letih veliko delo in poskrbel, da je muzej dočkal svojo stoletnico častljivo in spoštljivo. Stalnim zbirkam, kot so arheološka, kulturnozgodovinska in lapidarij, so se oktobra letos pridružile še numizmatična, etnografska, zbirka Alme Karlinove, zbirka keramike libojske tovarne in zbirka vedut mesta Celja in okolice.

Karate

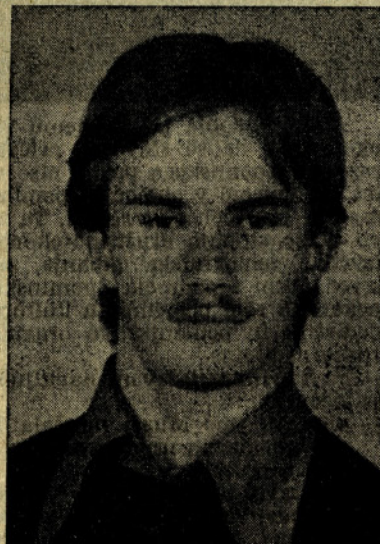
Po ustanovitvi Karate kluba »88« v Rogaški Slatini in vključitvi le-tega v program delovanja Karate zveze Slovenije, o čemer smo že pisali v eni izmed prejšnjih števil Bohorja, je bilo v nedeljo, 17. oktobra v Rogaški Slatini prvič organizirano regijsko prvenstvo v karateju za mlajše mladince in regijsko prvenstvo v katah za mlajše mladince in mladince.

Domačini, karate klub iz Rogaške Slatine, je dobil v goste tekmovalce in tekmovalke iz Društva za karate Celje, sekcije za karate TVD Partizan iz Žalca in Društva za karate iz Slovenske Bistrice.

Izid tekmovanja je bil naslednji:

tekmovanje v katah - mladinke:

1. Zerjav Stefica, Zalec
2. Mohor Marjeta, Zalec
3. Bedjanič Danica, Slovenska Bistrica

Na minulem republiškem prvenstvu je član Karate kluba »88« iz Rogaške Slatine Poš Marko dosegel zavidljivo 1. mesto v tekmovanju mlajših mladincev. To dokazuje, da je strokovno vodstvo, ki je zaupano Darku Kramerju, na zelo visoki ravni.

Med bogatim muzejskim gradivom, med katerega spadajo tudi izkopanine na Rifniku, v Šempetru v Savinjski dolini, na raznih krajih v samem mestu Celju in drugod, je tudi precej gradiva s področja občine Šmarje pri Jelšah. Tako opravlja celjski muzej resnično poslanstvo, ki mu ga narekuje ime, ki ga nosi, in tako skrbi in zbira vse, kar je pomembnega za ohranitev kulturne dediščine na celotnem celjskem področju. Za veliko kulturno poslanstvo, ki ga opravlja, je muzej prejel Tomšičevo nagrado ob letošnjem prazniku občine Celje, prav gotovo pa je največja nagrada in priznanje muzeju obisk občanov, ki se iz leta v leto veča. To naj bo vsodbuda tudi tistim, ki se še niso odločili za ogled muzeja. Vrata muzeja so odprta. Vstopite in mu čestitajte ob visokem jubileju!

Jože Čakš

PET LET DELOVANJA MEŠANEGA PEVSKEGA ZBORA V STOJNEM SELU

Ko lepa pesem zadoni, se srce razvedri

O Stojnem selu ali po starem Florjanu, bi si marsikdo mislil, da je to kraj, ki zaradi svoje odmaknjenosti od pomembnejših prometnih zvez in večjih središč vedno bolj nazaduje in izumira. Vendar nam številne nove hiše, novo asfaltirana cesta in letos napeljana telefonska zveza pričajo, da se tu življenje ni ustavilo, pač pa, da se življenje vrača in da ljudje s svojo požrtvovalnostjo in dobro voljo skrbijo, da ne zaostajajo za drugim.

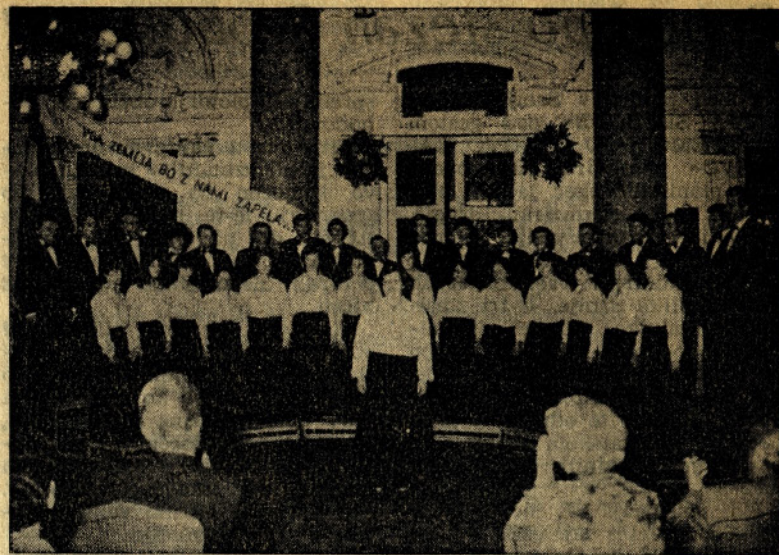
Na eno stvar pa so Florjančani lahko posebej ponosni, saj prednjačijo z njo pred mnogimi drugimi krajevnimi skupnostmi. To je njihov mešani pevski zbor, ki deluje v okviru kulturnega društva »Savina Sekirnik« in je najbolj aktivna sekcija tega društva, ki nosi ime po domačinki, partizanski aktivistki Savini Sekirnik. Pevski zbor je bil ustanovljen v jeseni leta 1977 in praznuje letos peto obletnico delovanja. Pobuda za nastanek zbora je prišla s strani občinske zveze kulturnih organizacij, delavske univerze Rogaška Slatina in seveda s strani domačinov. Za uspešno delovanje zbora pa je prav gotovo najvažnejši zborovodja. V Stojnem selu imajo srečo. Zbor je z veliko vnemo in požrtvovalnostjo pričela voditi Darja Belič, učiteljica glasbenega pouka na osnovni šoli v Rogaški Slatini, ki se v Stojno selo vozi trikrat na teden, oziroma kakor zahteva delo z zborom. Darja Belič pa ni samo zborovodja pač pa tudi tisti duhovni vodja zbora, ki s svojim požrtvovalnim delom daje veliko duhovno podporo vsem tistim pevcem, ki bi že zdavnaj omagali in zbor zapustili. Tako pa zbor raste, se kvaliteto razvija in marsikateri poslušalec njihovega petja je upravičeno navdušen nad njihovim delom. Danes šteje zbor 18 moških in 16 žensk in je zaenkrat edini mešani pevski zbor v občini Šmarje. V pevski zbor so vključeni domačini, pa tisti Florjančani, ki živijo v drugih okoliških krajih, vendar jih navezanost na domači kraj veže z veseljem do petja, in željo, da tudi oni prispevajo svoj delež k popolnejši podobi kraja. Tako se vozijo na vaje pevci iz Rogatca, Rogaške Slatine, Mestinja, Pečice in drugod. Med pevci je veliko takih, kjer sta po dva iz družine in celo štirje, kar je lep primer, ki se le malokje najde. Izobrazbena struktura pevcev je pisana, saj so tu kmetje, pa delavci, dijaki, izobraženci in drugi, ki pa postanejo, ko se postavijo v zborovske vrste, vsi enaki. Vsi so pevci in to pevci s srcem in veseljem do tega, da predstavijo svoj kraj navzven v tisti luči, ki jo lahko nudi samo amatersko kulturno delo.

Pevci in ostali krajani tudi živijo z zborom in za zbor. Zato so za marsikatero stvar na začetku poskrbeli sami. Tako so vsi pevci na začetku prispevali za preslikavanje notnega materiala, s srečljivostjo so zbirali sredstva za obleke moškega zbora, za ženski del zbora pa so

blago kupili, delo pa so plačale pevke same. Tako ima zbor enotne obleke, kar bistveno prispeva k zunanjemu videzu in urejenosti.

Program pesmi, ki jih zbor izvaja, obsega umetne, narodne in borbene pesmi. To so pesmi Gallusa, Apiha, Mirka, Vrabca, Gobca, Kramolca, Mihelčiča, Pahorja, Adamiča in drugih. Od leta 1979 sodelujejo na občinskih revijah pevske zborov, vsako leto pa pripravijo koncert v domačem kraju, gostujejo pa tudi drugod. Letos so zastopali šmarsko občino na dnevih Kajkavske kulture v Krapini.

Glavni problem, s katerim se pri svojem delu srečujejo, pa je prav gotovo prostor. V šoli imajo na voljo razred, v katerem vadijo, pa tudi harmonij jim šola undi na posodo, vendar pa je ta prostor premajhen, še zlasti kadar priredijo koncert. V načrtu imajo ureditev manjše dvorane iz dveh šolskih razredov, kjer bi bil tudi oder. Pevci in

ostali krajani so pripravljeni z lastnim delom prispevati k ureditvi tega skupnega prostora, vsekakor pa bo potrebna tudi s strani občinske kulturne skupnosti. To pa bi bilo tudi priznanje vsem članom zbora za vse ure, ki jih žrtvujejo za gojitev zborovske pesmi.

Ob peti obletnici pevskega zbora v Stojnem selu so lahko ponosni vsi tisti, ki so prispevali,

da je zbor nastal in se trudil, da je napredoval. Tisti pa, ki so na začetku z negotovostjo gledali na zborovsko delo v tako majhnem kraju kot je Stojno selo, lahko spoznajo, da se da narediti veliko, če je v ljudeh dovolj srčne kulture in požrtvovalnosti. In tega ljudem v Stojnem selu ne manjka.

Jože Čakš

Pionirska likovna kolonija v Bistrici ob Sotli

COŠ Marija Broz Bistrica ob Sotli je v središču spominskega parka Trebče — Kumrovec. Vloga šole je pomembna in obvezujoča. Delavci šole se zavedamo, da smo odgovorni kraju, ožji in širši domovini.

Letos smo organizirali II. pionirsko likovno kolonijo pod naslovom NASI KRAJI — TITOV KRAJI.

Kolonija je istočasno predstavljala zbor pionirjev Jugoslavije. Sodelovale so vse republike in pokrajine. Zastopale so jih po-bratene šole. Kolonije so se udeležile tudi vse centralne šole naše občine, OŠ Edvard Kardelj Bizeljsko in OŠ Edvard Kardelj Ljubljana-Polje. Slikalo je 60 učencev — likovnikov.

Kolonija ima v svojem programskem jedru več ciljev, ki se medsebojno dopolnjujejo. Osnovni cilje je ohranjanje Titovega izročila ob povezovanju bratskih republik in pokrajin v trdno medsebojno zvezo. Prav tako po-

memben cilj je ohranjanje in spoštovanje tradicij NOB, čuvanje sadov trdega dela in naporov v povojni graditvi socialistične družbe.

Ob vsem tem pa težimo k temu, da mladi doživljajo krajino in naslikajo njene podobe.

Nastala dela smo razstavili v šolski knjižnici. Pionirji — likovniki so izredno zanimivo prikazali domove in gospodarska poslopja ter v njih skušali odkriti značilnosti tega dela naše zemlje. To so izredne vrednosti — vrednosti, s katerimi bogatimo našo nacionalno zavest, pripadnost in socialistični patriotizem.

Ob vsem tem pa je pomembno tudi dejstvo, da so se mladi povezali in stikali trajno prijateljstvo. Želim, da bi bila ta srečanja tradicionalna.

Da je likovna kolonija uspela, smo se dolžni zahvaliti: pokrovitelju kolonije — tovarni kemičnih in grafičnih izdelkov »Aero« Celje, Zvezi kulturnih organiza-

cij Šmarje, Mizarstvu Rogaška Slatina, tovarni lesnih izdelkov »Lik Savinja« Celje, papirnici Radeče, KS in občanom Bistrice ob Sotli.

Odbor za likovno kolonijo

KULTURA:

POMEMBNEJŠE PRIREDITVE V NOVEMBRU IN DECEMBRU

10. jubilejni festival RIG

V okviru 10. jubilejnega festivala »Revolucija in glasba«, katerega organizator je Zveza kulturnih organizacij Slovenije, se bo zvrstilo po vseh večjih krajih Slovenije nad 20 koncertov. Vse prireditve bodo od 5. do 26. novembra in bodo posvečene praznovanju dneva republike v krajevem ali občinskem merilu. V kulturnem domu v Šmarju bo v nedeljo, 21. novembra 1982, ob 15. uri KONCERT RUDARSKE GODBE IZ TITOVEGA VELENJA, istega dne ob 16. uri pa bo nastopil DELAVSKI PIHALNI ORKESTER TRBOVLJE v Zdraviliški dvorani v Rogaški Slatini.

Gledališke predstave

Do konca letnega leta si bodo abonenti gledališkega abonmaja »Kozjansko« ogledali še tri zanimive predstave. Kot prvo se bo 23. novembra predstavilo Mestno gledališče Ljubljane s preprosto zgodbo — komedijo Carla Goldoni GROBJANI. LJUBEZEN ŠTIRIH POLKOVNIKOV, gledališka predstava najboljše amaterske gledališke skupine v Sloveniji KUD »Zarja« Trbovlje, bo zadovoljila preprostega pa tudi zahtevnega gledalca. Predstava bo 7. novembra. Prvi del gledališke sezone pa bo decembra strnilo SLG Celje s Schmitzlerjevo duhovito, spotakljivo in igrivo komedijo RAJANJE.

Anton KAMPUŠ

Pohod po stezah Svobode '82

Pohod pionirjev Srbije »STAZAMA SLOBODE« pod geslom »RASTEMO POD TITOVO ZASTAVO« v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger je bil letos je bil letos organiziran drugič. Ta velika manifestacija je mobilizirala v enem tednu okrog milijon pionirjev vseh osnovnih šol republike Srbije. V tri združene pionirske odrede republikanskega pohoda je bil delegiran po en pionir iz vsake srbske občine, kot gostje pa so bili enakopravno vključeni v te odrede — prav tako po delegatskem sistemu — predstavniki ostalih republik in AP.

Kot delegacija SR Slovenije se je pohoda letos udeležilo 5 pionirjev iz OŠ T. Čečeve Lesično in prav toliko iz OŠ Kozje.

Združeni pionirski odredi »RADAN«, »OZREN« in »UZIČKA REPUBLIKA« so začeli svoje pohode na treh različnih točkah in vsak je sledil stezam svobode v svojem predelu republike. Med potjo so jih sprejemali domačini, govorili so jim preživel borci, delček poti pa so jih

spremljali pionirji občinskih pohodov.

Cilje vse te zahtevne organizacije je bil vzbuditi v mladih pravo ljubezen do domovine. Ob spoznanju le-te, njenih težkih in slavnih dni naj bi mladi pripadniki vseh narodov in narodnosti podirali nepotrebne ovire med njimi.

Mentorji, ki smo bili hkrati občutili srečo, ki je mladim žačani štabov pohodnih enot, smo rela iz oči, ko so kovali nova in prav gotovo trajna prijateljstva, ko so v utrujajočem tempu pohoda zbrali vse svoje moči in premagovali težave z zanosom. Kot pravi nasledniki velikih pionirjev naše revolucije.

Kako lepo je živeti v prijateljstvu in slogi. Za eno izkušnjo bogatejši in boljši so se vračali pionirji v svoje kraje širom Jugoslavije. Srečni, ker so bili izbrani kot najboljši, in trdno odločeni, da vsak v svoji sredini še naprej razvija naše največje bogastvo — BRATSTVO IN ENOTNOST.

Franc Černelč

Učenci so se poklonili žrtvam v Kraljevu

IZ MOJEGA DNEVNIKA

Bila sem s pionirji v Srbiji

Torek, 21. september. Prispeli smo v Beograd. Čakal nas je vodič. Z avtobusom smo se odpeljali v Dom pionirjev. Tam so nas lepo sprejeli. Nato so nas razdelili v tri odrede. Jaz se bila dodeljena v odred »Ozren«.

Ob desetih smo se odpeljali v Aleksinac. Vozili smo se tri ure, zato smo imeli dosti časa, da smo se naučili nekaj novih pozdravov in spoznali nove prijatelje. V Aleksincu so nas pričakali pionirji in nam pripravili kratek program. Postregli so nam tudi s sokovi.

Od tu smo se odpeljali v Lipovec, kraj blizu Aleksinca. V pionirskem domu smo se razporedili po sobah in odložili prtljago. Imeli smo nekaj časa, da smo si lahko ogledali kraj, v katerem bomo prenočili. Po večerji smo z brigadirji zakurili kres. Pripravili smo jim program, v katerem so nastopili predstavniki iz vseh republik. Med njimi sem bila tudi jaz. Recitala sem pesem Materi padlega partizana.

Pozno smo se vrnili v dom in odšli spat. Želeli smo si, da bi bil čimprej novi dan in z njim novi prijatelji, nova doživetja.

Karolinca Hostnik,

8. razred

OŠ T. Čečeve Lesično

Srečanje pionirjev

V letu 1975 se je začelo prijateljstvo med pionirji osnovne šole Ivana Kovačiča — Efenka v Celju in pionirji osnovne šole Tončke Čeč v Lesičnem v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger. V teh JPI je Pionirski list razpisal nagradni natečaj »Kujmo bratstvo in enotnost« in spoznavanje pionirskih odredov med seboj in tudi med mestom in vasjo.

Vsako leto smo se enkrat obiskali. Pri tem smo spoznavali delo PO celjske šole in obratno. Letos smo se odločili za nov način sodelovanja. Dogovorili smo se, da deset učencev iz Celja od tretjega do 7. razreda en teden preživi v Lesičnem, drugi teden pa bodo Celjani imeli v gosteh vrstnike iz Lesičnega, ki bodo spoznavali delo in življenje mestnih otrok.

4. oktobra smo sprejeli celjske pionirje. Jaz sem dobil Dejana. Najprej me je vprašal, če imamo domače živali. Te sem mu pokazal pri stari mami. Razkazal sem mu naš kraj. Ves teden je pri nas obiskoval šolo, pisal

domače naloge in se učil. V četrtek smo šli v Trebče, kjer smo si ogledali spominski park, domačijo Titove matere in Brusilnico v Kozjem. V petek so odšli nazaj v Celje.

18. oktobra je deset učencev naše šole vrnilo obisk Celjanom. Med njimi sem bil tudi jaz. Stanoval sem pri Dejanu. Njegova mama je zelo lepo skrbela zame. Hodil sem v šolo Ivana Kovačiča — Efenka, ki je večja od naše. V šoli je veliko učencev. Sodelovali smo tudi pri izvenšolskih dejavnostih. Celjski pionirji so nam pokazali Muzej revolucije, Stari pisker, grad in mesto. Okolje, v katerem živijo, je drugačno od našega. Veliko avtomobilov, hiš in hrupa. Teden je hitro minil. Morali smo se posloviti, vendar so bila sklenjena nova prijateljstva in poznanstva. Zmenili smo se, da se v počitnicah zopet srečamo. Tudi starši so bili za to.

Janez Čepin, 5. razred
novinarski krožek
OŠ Tončka Čeč Lesično

SLO IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Civilna zaščita in Nuklearna elektrarna Krško

Z začetkom izgradnje prve jedrske elektrarne v SRS in SFRJ je steklo tudi načrtovanje in izvajanje ukrepov in aktivnosti za varstvo in zaščito prebivalcev, naravnega okolja in materialnih dobrin pred škodljivimi plivi sevanja. Izoblikovana je solidna normativno pravna osnova, neprekinjeno se izvajajo razne ekološke in druge meritve in raziskave, zagotavljajo se organizacijske, kadrovske in materialne možnosti za pravočasno odkrivanje, spremljanje in praktično reševanje in zaščito prebivalstva ter dobrin ob morebitni jedrski nesreči.

Danes se v strokovnih krogih po vsem svetu posveča prednost jedrskim elektrarnam pred kla-

sičnimi termoelektrarnami glede vpliva na človekovo okolje. Toda dejstvo je, da prebivalstvo v nekaterih družbah, zlasti zaradi nepoučenosti in manipuliranja množic za politične cilje, jedrske elektrarne odločno zavrača. Tem programom nasprotujejo v zahodnoevropskem svetu ekologi. To jasno vpliva na izoblikovanje javnega mnenja, ki se vse bolj širi po svetu. Pri tem le-to spetno izkoriščajo vse znane pomanjivosti v tehnološkem procesu, napake na objektih in objektivni problemi z odstranjevanjem jedrskih odpadkov.

Tudi pri nas so se občasno pojavljale razne govorice o naši Nuklearni elektrarni Krško. Zato je prav, da sedaj, ko bomo uspo-

Ljubljanska banka

Splošna banka Celje

**nove obrestne mere
za dinarske in devizne
hranilne vloge od 1.1.82**

dinarske hranilne vloge vezane

nad 12 mesecev 13%

nad 24 mesecev 15%

nad 36 mesecev 20%

devizne hranilne vloge vezane

nad 12 mesecev 9%

nad 24 mesecev 11%

nad 36 mesecev 12,5%

sabljal občane iz splošnega dela CZ, temeljito seznanimo prebivalstvo o jedrski elektrarni, nevarnostih, ki jih lahko povzroči, in o pregledu možnosti in pogojev za zaščito.

Ljudje si želijo odkrito, jasno in objektivno informacijo o tej problematiki. Vendar lahko poudarim, da naša jedrska elektrarna ni nikakršna bomba sredi polj. To je objekt, nad katerim bdijo skupine raznovrstnih naprav, tako notranjih kot zunanjih in je verjetnost, da bo prišlo do nesreče, takšna, kot da bi padel meteorit na zemljo in poškodoval ljudi. Ker pa s temi napravami upravljajo ljudje, človek pa je po naravi zmotljiv, se moramo za ta človeški faktor v civilni zaščiti organizirati, usposobiti in tehnično opremiti tako,

kot bi nam narekovale eventualne razmere ob določenem času, kraju in ob določeni vremenski situaciji z enim samim ciljem: zaščititi prebivalstvo in materialne dobrine. Naj citiram izrek strokovnjaka, ki dela na tem področju: »Najboljša zaščita pred sevanjem je 1 g »možganov« (razuma) več, ker je celo boljše kot 1 tona svinca!«

Zato smo pri občinskem štabu za civilno zaščito mnenja, da bomo s kvalitetno pripravljenimi predavanji razčistili marsikatero nejasnost v zvezi s to tematiko pri zaščiti prebivalstva ter materialnih dobrin v primeru jedrske nesreče v Nuklearni elektrarni Krško.

Stefan Kupec

Zaradi pravilnega razumevanja in upoštevanja vseh zakonskih določil svetujemo, da se vsi občani, ki bodo uveljavljali pravico do edinega hranilca družine,

predhodno zglasijo na oddelku za ljudsko obrambo, kjer bodo prejeli vsa potrebna pojasnila.

Vlado Amič

Ublažiti posledice

Neurje s točo, ki je 29. 6. 1982 prizadelo velik del občine Smarje pri Jelšah, je napravilo veliko škodo, saj je bila le-ta v kmetijstvu ocenjena na 152.006.000,00 din ter v komunalnem gospodarstvu in gradbenih objektih na 42.178.630,00 din, kar je skupno 194.184.630,00 din.

Odbor podpisnikov družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč v SR Sloveniji je naši občini s sklepom z dne 28. 9. 1982 namenil 20.176.410,00 din, kar predstavlja 10,4 % ocenjene škode. Od tega zneska je namenjeno za odpravo posledic neurja v kmetijstvu 16.721.000,00 din ter za popravilo lokalnih cest in sanacijo zemeljskih plazov 3.582.030,00 din. Sredstva solidarnosti se lahko uporabijo le za navedene namene in po kriterijih, ki jih je za delno odpravo posledic po toči v kmetijstvu pripravil Republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Tako se lahko namenijo sredstva solidarnosti za regrese, in sicer za seme koruze in pšenice, mineralna gnojila, zaščitna sredstva, za nakup koruze v zrnu, za izgradnjo silosov, nakup mehanizacije v proizvodnih skupnostih na podlagi pogodbe ter odpis dela obresti pri najetih sanacijskih kreditih. Koristniki regresa so lahko kmetijski proizvajalci, katerim je bila škoda na posameznih kulturah ocenjena nad 50 %. Oškodovane površine so razdeljene na cono A in cono B. V cono A spadajo površine, kjer je bila škoda ocenjena od 80 % do 100 %, v cono B pa površine, kjer je bila škoda ocenjena od 50 % do 80 %.

Sredstva solidarnosti se lahko uporabijo v družbenem in družbeno organiziranem zasebnem sektorju, kjer je pogoj tudi uporaba predpisanih tehnoloških normativov v proizvodnem procesu oz. dosežena tržna proizvodnja.

1. Realizacija plana setve koruze v letu 1983

	regres za seme	regres za gnojilo	regres za zaščitna sredstva
cona A	60 din/kg	5 din/kg	75 din/kg
cona B	36 din/kg	3 din/kg	45 din/kg

Osnova za izračun regresa je:

- 13 kg semena/ha
- 300 kg mineralnih gnojil/ha
- 8 kg herbicida/ha

2. Realizacija plana setve pšenice v letu 1982/83

	regres za seme	regres za gnojilo	regres za zaščitno sredstvo
cona A	11 din/kg	5 din/kg	75 din/kg
cona B	6 din/kg	3 din/kg	45 din/kg

Osnova za izračun regresa je:

- 125 kg semena/ha
- 400 kg mineralnih gnojil/ha
- 4 kg herbicida/ha

Regres je vezan na oddajo 2000 kg merkantilne pšenice po ha

3. Regresiranje mineralnih gnojil in zaščitnih sredstev v intenzivnih nasadih — vinogradih, ribez, sadovnjaki

	regres za gnojilo	regres za zaščitna sredstva
cona A	5 din/kg	75 din/kg
cona B	3 din/kg	45 din/kg

Osnova za izračun regresa je:

- 1200 kg mineralnih gnojil/ha
- 40 kg zaščitnih sredstev/ha

Pri vinogradih je še cona A1, kjer je potrebno zaradi močne poškodovanosti rodnelesa nasad izkrciti. Sredstva solidarnosti se v coni A1 lahko uporabijo do višine 20 % napravne vrednosti nasada.

4. Regresiranje krme (koruze v zrnu) pri realizaciji plana prireje mleka in govejega mesa od 1. 7. 1982 do 30. 6. 1983.

Regresira se kuruza (pesni rezanci) ob pogoj, da se oddajo naslednje količine proizvodov:

mleko:

cona A: regresiran se 1 kg koruze za 5 l dodelanega mleka v obdobju od 1. 7. 1982 do 30. 6. 1983

cona B: regresira se 1 kg koruze za oddajo 9 l oddanega mleka v obdobju od 1. 7. 1982 do 30. 6. 1983

živina:

cona A: regresira se 1,5 kg koruze za 1 kg žt. oddane živine v obdobju od 1. 7. 1982 do 30. 6. 1983

Edini hranilci družine

Novi zakon o vojaški obveznosti (Uradni list SFRJ, št. 36/80) je prinesel precej novosti, obdrža lpa je tudi nekatera določila, ki jih je vseboval že prejšnji zakon. Eno izmed teh je tudi določilo, kdo izpolnjuje pogoje za priznanje lastnosti edinega hranilca družine. Da bi občanom, ki bodo uveljavljali to pravico, prihranili nepotrebne izdatke in poti, bomo to določilo podrobneje obrazložili.

Za edinega hranilca družine se po navedenem zakonu šteje nabornik oziroma vojak, če v družini, s katero živi v skupnem gospodinjstvu ali jo mora preživljati, ni nobenega drugega pridobitno zmožnega člana. Prav tako dohodek od kmetijstva ali drug dohodek ne sme presegati zneska, ki ga določi Zvezni izvršni svet. Premoženski pogoj se lahko spremeni ob spremembi povprečnega osebnega dohodka v SFRJ. (V letošnjem letu znaša 2.954,— dinarjev mesečno na člana družine, če ima družina redne dohodke, in 492,— dinarjev mesečno na člana družine, če ima le katastrski dohodek od kmetijske dejavnosti).

Za družinske člane se po tem zakonu štejejo: zakonec, otroci (zakonski, nezakonski, posvojeni), pastorki in otroci brez staršev, vzeti v preživljanje), starši (tudi očim ali mačeha), posvojitelji,

stari starši, praded in prababica ter bratje in sestre vojaka.

Za pridobitno nezmožne se štejejo družinski člani, ki ob vložitvi zahtevka za priznanje lastnosti edinega hranilca družine:

1. še niso stari osemnajst let (šolarji srednjega usmerjenega izobraževanja 20 let, 23 let študenti višjih šol, 25 let študenti na fakultetah ali drugih visokih šolah)

2. moški člani družine, ki so stari več kot 60 let in ženske, ki so stare več kot 55 let.

3. mlajši družinski člani, če so ocenjeni kot nesposobni za pridobitno delo za več kot 2 leti ali stalno.

4. mati, ki ima enega ali več otrok, mlajših od 7 let.

Oceno o pridobitni zmožnosti izda vojaška zdravniška komisija. Zato je potrebno zahtevku priložiti specialistične zdravniške izvide, ki pa ne smejo biti starejši od 6 mesecev. V primeru, da ima družina redne dohodke (pokojnino, osebni dohodek) mora stranka priložiti še potrdilo o dohodku zadnjih treh mesecev.

Zahtevek lahko vloži pri pristojnem organu za ljudsko obrambo po prejemu poziva za služenje vojaškega roka nabornik sam ali član njegove družine.

cona B: regresira se 1 kg koruze za 1 kg žt. oddane živine v obdobju od 1. 7. 1982 do 30. 6. 1983

regres znaša 40 % nabavne cene koruze (pesnih rezancev).

5. Regresiranje izgradnje silosov

Pogoj za uporabo sredstev solidarnosti je izgradnja silosov, ki ima kapaciteto najmanj 50 m³.

Regres za objekt znaša 15.000,— din.

6. Regresiranje nabavne vrednosti mehanizacije v proizvodni skupnosti

Regres znaša 30 % nabavne vrednosti stroja za skupno uporabo v proizvodni skupnosti na podlagi pogodbe.

7. Regresiranje obresti za najete sanacijske kredite do konca leta 1983

Pri najetih sanacijskih kreditih za odpravo posledic škode po toči se sredstva solidarnosti uporabijo za odpis dela obresti za najete kredite do konca leta 1983.

Regresira se 50 % vrednosti obresti.

V skladu s temi kriteriji bo do 15. 10. 1982 narejen seznam oškodovancev, ki bodo sklenili pogodbo o proizvodnem sodelovanju, znana pa bo tudi višina sredstev, ki bo potrebna, da se po navedenih kriterijih škoda delno sanira.

Tistim oškodovancem, ki iz kakršnihkoli razlogov ne morejo ali ne želijo biti kooperanti, pa bodo namenjena sredstva enodnevnega zaslužka delavcev v občini Šmarje pri Jelšah. Komisija pri Občinskem svetu zveze sindikatov, ki jo sestavljajo predstavniki organizacij združenega dela, občinske skupščine, izvršnega sveta, občinskih družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih interesnih skupnosti, se je dogovorila za naslednje kriterije:

- solidarnostna sredstva (občinska) bodo prejeli:
 - a) socialno ogroženi občani, prizadeiti po toči
 - b) kmeti nekooperanti, katerim je bila škoda ocenjena nad 50 %
- sredstva se delijo kot regres za repromaterial
- vodi se poseben spisek prejemnikov teh sredstev po KS, ki se da v vednost vsem TOZD v občini

Regres se bo lahko koristil do določene višine procenta izračunane škode, ki bo odvisen od razmerja višine sredstev, zbranih v ta namen v občini, in višine ocene škode nekooperantov.

Sredstva solidarnosti, tako republiška kot občinska, bodo uporabljena strogo namensko po predpisanih in sprejetih kriterijih.

Ida Sekirnik

BOHOR ŽARI

MLADI SPRAVLJALI ODPADNI LES

Več kot sto mladih šmarske občine je v soboto, 13. novembra na delovni akciji v gozdovih na Boču spravljalo odpadni les za kurjavo. Na pobudo Gozdnega gospodarstva Rogaška Slatina, je

akcijo organizirala Občinska konferenca ZSMS Šmarje pri Jelšah oziroma Center za mladinske delovne akcije pri Občinski konferenci, ki je s tem že realiziral del programa lokalnih delovnih akcij. Udarniška akcija pa je imela sicer solidarnostni značaj, saj so mladi odpadni les pobirali za socialno ogrožene družine v šmarski občini, pa tudi za ostarele in onemogle občane, ki si niso sposobni priskrbeti kurjave. Gozdno gospodarstvo je na osnovi seznamov, ki

SPOROČILO UREDNIŠTVA!

Težko je reči, kar se glasneje sliši: Ali glas tistih, ki kritizirajo, ali hvalnica občudovalcev. Ves čas po izidu praznične številke v novi preobleki smo napenjali ušesa, da bi ugotovili, kaj govore bralci in kakšne so kritike. V uredniškem odboru smo si bili enotni, da ocene niso slabe, da ste, dragi bralci, z zadovoljstvom in priznanji sprejeli naše napore, da bi popestrili naš občinski list v oblikovnem in vsebinskem pogledu. Ali se motimo? Če se, naj nam tisti, ki ima kritične pripombe, na vsak način to sporoči, da ne bomo živeli v napačnem pričanju in ponavljali v naši zmoti iste napake. Smo ljubitelji, ne pa šolani časniki, zato se lahko zgodi marsikaj. Lahko so »s pomočjo integrala (prav »Integrala«) načrti uresničljivi«, lahko prestavimo Gorenje TOZD Kondenzatorji iz Rogatca v Logatec ali pa zamenjamo strani tako, da se pri Krajanu celo glavni urednik ne znajde. Vse je mogoče, opravičujemo se in obljublamo, da se bomo popravili. Dvajset strani časopisa (toliko je štela praznična številka) niso mačji kašelj za udarniško delo nevezanih začetnikov. Tokrat ponovno objavljamo običajni obseg glasila, da je napak vsaj dvakrat manj. Želimo, da bi list v večji meri popisali razmišljajoči bralci, delovni ljudje naše občine. Več kot nas bo, bolj življenjski bo časopis. Za to je na vseh straneh dovolj prostora, še posebej zdaj, ko smo odprli novo rubriko, ki je namenjena kritični presoji ravnanja in razvoja v posameznih krajih. Tokrat je vrgel rokavico dr. Joško Majhen, ki ni samo dober zdravnik ampak tudi angažiran občan. Izziv je tu! Kdo mu bo sledil?

Uredništvo

so jih pripravili na Socialnem skrbstvu v Šmarju, že pričelo dovažati odpadni les tem občanom, ki bodo tako oskrbljeni z zadostnimi količinami kurjave za letošnjo zimo.

Akcija je prav gotovo pohvale vredna, uspešna je bila in mladi so se odločili, da bodo podobnih akcij organizirali še več. In to na njihovo pobudo, še bolj množično in pogosteje.

Morda nas bodo res presenetili.

D. L.

BOHOR ŽARI

6. REDNA LETNA SKUPŠČINA KLUBA ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV

Klub zdravljenih alkoholikov iz Rogatca je imel pred dnevi pod pokroviteljstvom SZDL 6. redno letno skupščino. Na njej so spregovorili o delu v minulem obdobju, zadovoljiva je ugotovitev, da klub s pičlimi materialnimi sredstvi izredno uspešno deluje. Člani se redno sestajajo v Rogatcu, kjer jim tamkajšnje zdravstveno osebje nudi tudi vso v prostorih Zdravstvenega doma strokovno pomoč. Klub je ob ustanovitvi imel 4 člane, danes pa jih je 22. Na skupščini so nekateri prejeli posebno pismeno priznanje za večletno abstinenco. Žal je klub zdravljenih alkoholikov v Rogatcu edini v občini, kar pa ne pomeni, da v drugih krajih ni potreben.

M. K.

BOHOR ŽARI

KOROŠKI SLOVENCİ NA OBISKU V PODČETRKTU

V nedeljo, 14. novembra, so na povabilo Prosvetnega društva »Vladimir Nator« iz Podčetrčka prišli na obisk člani Prosvetnega društva »Trta« iz Žitare vasi na Koroškem. Najprej so si ogledali cerkev in znamenito lekarno v Olimju — oba spomenika sta v obnovi — nato pa so imeli v osnovni šoli koncert. Nastopila sta moški in dekliški pevski zbor, folklorna skupina pa je zaplesala koroške in slovenske plesse. Nato so se vsi skupaj zadržali še na prijateljskem srečanju na Virštanju. Tokratno srečanje je bilo eno prvih v že dogovorjenem sodelovanju med obema prosvetnima društvoma, vsekakor pa pomeni nov kamenček v mozaiku utrjevanja bratskih in prijateljskih vezi z našimi rojaki onkraj meja.

M. K.

BOHOR ŽARI

Glasilo BOHOR ŽARI izdaja Občinska konferenca SZDL Šmarje pri Jelšah v nakladi 5000 izvodov. — Uredniški odbor: Bizjak Darko, Habjan Vinko, Kidrič Mimica, Murgelj Zvonko, Čakš Jože, Kampuš Anton, Amič Vlado, Babič Marjan, Novak Zlatko, Gajtanič Jože, Rihtarič Jaka, Lojen Darja, Škornik Edi in Šmigoc Karel, Fotografije: Mestnišek Stanko. Naslov uredništva: Radio Šmarje pri Jelšah, tel. 821-118, 821-200, žiro račun 50730-603-35225 Radio Šmarje pri Jelšah. — Tisk: »Papirinkonfekcija« Krško. Oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov št. 421-1/72. — Fotografij in rokopisov ne vračamo.